

Projekt

z dnia 8 lutego 2023 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 6 lutego 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023 – 2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 poz.40), art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art.110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2021 poz.2268 z późn.zm), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Anna Skórczak

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH
Z DNIA

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY KĄTY WROCŁAWSKIE
NA LATA 2023-2030

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE. OBSZARY PROBLEMOWE	17
1. UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE	17
2. POTENCJAŁ GOSPODARCZY I PROBLEM BEZROBOCIA	26
3. PRZEZWYCIĘŻANIE TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH I WSPIERANIE RODZIN... ..	30
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ	43
5. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	48
6. DZIAŁANIA GMINY W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19.....	56
7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	57
8. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.	62
9. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	64
10. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA	67
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	71
12. KWESTIA UCHODźCÓW	73
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”	75
14. ANALIZA SWOT	90
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	93
IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	96
V. PROGRAMY I PROJEKTY.....	111
VI. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII.....	112
SPIS TABEL I WYKRESÓW	116

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie została przygotowana na lata 2023-2030. Powstała w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym przedstawiciele pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z sześciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje ogólną charakterystykę gminy, z kolei trzecia część zawiera diagnozę sytuacji społecznej na jej terenie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Ubóstwo i wykluczenie społeczne;*

Potencjał gospodarczy i problem bezrobocia; Przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych i wspieranie rodzin, Sytuacja demograficzna i Proces starzenia się, Zdrowie i problem niepełnosprawności; Działania gminy w związku z pandemią Covid-19; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Edukacja i Wychowanie, Opieka nad dziećmi do lat 3.; Kultura, Sport, Rekreacja i Turystyka; Ekonomia społeczna i solidarna; Bezpieczeństwo publiczne; Kwestia uchodźców.

W czwartej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W piątej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Szósta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Istniejące obecnie ogromne zapotrzebowanie na myślenie i działanie strategiczne wymaga podkreślenia, że przygotowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Za jego skuteczność odpowiedzialni są lokalni politycy, działacze, przedstawiciele instytucji gminnych współpracujący z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora ekonomii społecznej i solidarnej (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wrocławskim w latach 2016-2025,
- Strategia Rozwoju Gminy Kąty Wrocławskie 2030.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie,

powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału

rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji

(np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa strategię wykorzystania funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. Budżet dla Polski wynosi 76 mld euro.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) i Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Około 60% funduszy z polityki spójności przekazanych zostanie do programów krajowych, m.in. z obszaru infrastruktury i środowiska, badań i wsparcia innowacyjności, rozwoju cyfrowego. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne w poszczególnych województwach.

Umowa Partnerstwa zakłada kontynuację realizacji dotychczasowych programów krajowych, szesnastu programów regionalnych oraz programów współpracy transgranicznej i transnarodowej.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem, który określa ramy strategiczne dla działań służących dalszemu ograniczaniu ubóstwa, rozwijaniu usług społecznych oraz wspieraniu integracji społecznej.

Głównym celem przyjętej polityki publicznej jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na następujących obszarach: przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie bezdomności, rozwijanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Dokument ustanawiając ramy strategiczne tak dla działań ogólnokrajowych, jak i regionalnych, umożliwia planowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, finansowanych zarówno ze środków krajowych, jak i z funduszy europejskich, przewidzianych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej ma na celu wzmocnienie procesów dotyczących zwiększania spójności i solidarności społecznej, a także rozwoju lokalnego i społeczno-gospodarczego, w szczególności w wymiarze wspólnot lokalnych i samorządowych. Dokument wyznacza kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

W programie przedstawiono przede wszystkim plany i działania realizowane przez administrację rządową na szczeblu krajowym oraz kompleksową strukturę systemu wsparcia ekonomii społecznej na poziomie regionalnym, z uwzględnieniem roli innych przedstawicieli sektora administracji rządowej, a także jednostek samorządu terytorialnego i sektora ekonomii społecznej i solidarnej.

Działania przewidziane w dokumencie ujęto w czterech obszarach tematycznych: 1. Solidarna wspólnota lokalna (obejmuje działania dotyczące współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową), 2. Solidarny rynek pracy (zawiera działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej oraz określające warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego i najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach), 3. Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna (obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność), 4. Solidarne społeczeństwo (zawiera działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną).

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030 jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki działań samorządu województwa dolnośląskiego w zakresie polityki społecznej. Za cel główny Strategii uznano „dążenie do zapewnienia Dolnoślązacom wysokiej jakości życia opartej na integracji społecznej, lepszym dopasowaniu usług społecznych do potrzeb mieszkańców województwa oraz tworzeniu warunków do harmonijnego rozwoju w życiu indywidualnym i społecznym”.

Cele operacyjne wyznaczone w ramach 12 celów strategicznych (1. Budowa potencjału rodziny dolnośląskiej, 2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy, 3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska, 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe, 5. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, 6. Upowszechnianie i rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i o ograniczonej sprawności w życiu codziennym i społeczności lokalnej, 7. Pobudzanie i wspieranie aktywności seniorów w perspektywie indywidualnej i społecznej, 8. Wzmocnienie autonomii i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnościami, 9. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb, 10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, 11. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, 12. Wspieranie i rozwój potencjału instytucji pomocy i integracji społecznej) zakładają: wzmacnianie

rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i potencjału rodziny wielodzietnej, wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo, wsparcie działań na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, upowszechnianie i rozwój idei rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej sieroctwem, wspieranie i rozwój systemu adopcji, poprawę zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, poprawę zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce, godzenie życia prywatnego z życiem zawodowym, rozwój ekonomii społecznej jako elementu rynku pracy i polityki społecznej, wspieranie działań na rzecz osób doświadczających ubóstwa i wykluczenia społecznego, promocję aktywnej polityki społecznej jako narzędzia integracji społecznej, wzrost społecznej integracji, wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej, wsparcie systemu edukacji i opieki zdrowotnej poprzez realizację projektów oraz kształtowanie postaw obywatelskich.

Za ważne uznano również wspieranie i rozwój usług na rzecz osób starszych i osób o ograniczonej sprawności ukierunkowanych na wspomaganie ich samodzielności i zapewnienie im opieki, wspieranie opiekunów nieformalnych w pełnieniu funkcji opiekuńczych nad ww. osobami, wspieranie i rozwój usług na rzecz osób z zaburzeniami o charakterze otępiennym, propagowanie zasad „dobrego starzenia się”, wspomagających jak najdłuższe zachowanie sprawności funkcjonalnej, samodzielności i aktywności w życiu społecznym i zawodowym, wspieranie i popularyzacja oferty spędzania czasu wolnego, rozwoju intelektualnego, aktywności fizycznej seniorów, wzmacnianie znaczenia osób starszych w życiu społeczności lokalnych, rozwój potencjału osób starszych w perspektywie indywidualnej i społecznej, upowszechnianie i wspieranie rozwoju „srebrnej gospodarki” (silver economy), rozwój usług umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami prowadzenie aktywnego i niezależnego życia w dotychczasowym środowisku lokalnym, minimalizowanie barier osobom z niepełnosprawnościami w dostępie do usług, upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizację zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi, skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Do celów operacyjnych zaliczono także: wspieranie i rozwój programów profilaktycznych oraz podnoszenie wiedzy ogółu społeczeństwa w zakresie problematyki uzależnień i profilaktyki HIV/AIDS, doskonalenie kompetencji kadr zaangażowanych w działania profilaktyczne i lecznicze, zwiększenie dostępności usług terapeutycznych i leczniczych dla osób uzależnionych, monitorowanie zjawiska problemów w obszarze uzależnień na terenie województwa, ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez działania profilaktyczne, wsparcie i rozwój działań na rzecz osób doświadczających przemocy, w tym przemocy w rodzinie, wsparcie i rozwój działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc w rodzinie, wsparcie podmiotów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wzmacnianie potencjału zawodowego kadr służb społecznych, w tym również organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej, doskonalenie procesów świadczenia usług oraz współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze pomocy i integracji społecznej w oparciu o zasady partnerstwa i komplementarności oraz wspieranie instytucji pomocy i integracji społecznej w niwelowaniu społecznych skutków kryzysów o charakterze ponadlokalnym, w tym pandemii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wrocławskim w latach 2016-2025 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy sytuacji społecznej w powiecie zidentyfikowano występujące na jego terenie problemy społeczne oraz wyznaczono cele i obszary interwencji.

Wyznaczone cele operacyjne zakładają: zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców, wspieranie rodzin i rozwój różnych form pieczy zastępczej, obejmowanie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji, prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością oraz ochronę i przestrzeganie ich praw, skuteczną aktywizację zawodową osób bezrobotnych - rozwój mobilności zawodowej i przestrzennej, zintensyfikowanie działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w powiecie, stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy, integrację społeczną i adaptację zawodową osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, stworzenie sprawnego systemu pomocy pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie, podejmowanie

działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy, zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem oraz kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób starszych.

Strategia Rozwoju Gminy Kąty Wrocławskie 2030 jest najważniejszym dokumentem planistycznym gminy, wyznaczającym kierunki jej rozwoju.

Do kierunków działań istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: współpracę z sektorem pozarządowym na rzecz realizacji zadań społecznych, adekwatny do zmian demograficznych rozwój infrastruktury oświatowej, zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i nowoczesnych metod edukacji, podejmowanie działań w zakresie promocji zdrowego trybu życia oraz zwiększenia dostępności jakości usług społecznych, rozwój form wsparcia i aktywności dla osób starszych (w tym przy współpracy z sektorem pozarządowym), opracowanie i wdrożenie lokalnej polityki migracyjnej i międzykulturowej, uruchomienie budownictwa czynszowego oraz podejmowanie działań zwiększających identyfikację nowych mieszkańców z gminą (w tym przy współpracy z sektorem pozarządowym), ustalenie strefy suburbanizacji z formami zabudowy jednorodzinnej i strefy zabudowy jednorodzinnej w granicach dotychczasowych jednostek osadniczych, ustalenie sfer rozwoju wielkoskalowej działalności gospodarczej, wyznaczenie obszarów dla klastrów małej i średniej przedsiębiorczości, wsparcie lokalnego rolnictwa poprzez rozwój krótkich łańcuchów żywności oraz wykreowanie na bazie Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy strefy rekreacji dla aglomeracji wrocławskiej z funkcjami ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kąty Wrocławskie jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie dolnośląskim, w powiecie wrocławskim. W obrębie powiatu wrocławskiego sąsiaduje z gminami Kobierzyce, Mietków i Sobótka, od północnego wschodu ze stolicą województwa – Wrocławiem, a od północnego zachodu z gminami Kostomłoty i Miękinia z powiatu średzkiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 176,7 km², co stanowi 15,81% powierzchni powiatu a w jej skład wchodzi miasto Kąty Wrocławskie oraz 39 sołectw: Baranowice – Bliż, Bogdaszowice, Cesarzowice, Czerńczyce, Gądów – Jasz kotle, Gniechowice – Stary Dwór, Górzyce, Jurczyce, Kamionna, Kębłowice, Kilianów, Kozłów, Krzeptów, Małkowice, Mokronos Dolny, Mokronos Górny, Nowa Wieś Kącka, Nowa Wieś Wrocławska, Pełcznica, Pietrzykowice, Romnów, Rybnica, Sadków, Sadowice, Samotwór, Skalka, Smolec – Centrum, Smolec – Osiedle Leśne, Smolec – Zatorze, Sokolniki, Sośnica – Różaniec – Sadkówek, Stoszyce, Strzeganowice, Szymanów, Wojtkowice – Krobielowice, Wszemiłowice, Zabrodzie, Zachowice – Stradów i Zybiszów.

Obszar gminy położony jest na Równinie Wrocławskiej i w całości należy do dorzecza Odry. Przez teren gminy przepływają m.in. Bystrzyca, Strzegomka i Czarna Woda. Lesistość jest niewielka; lasy zajmują niecałe 8% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują formy przyrody objęte ochroną. Są to m.in.: Park Krajobrazowy „Dolina Bystrzycy”, obszar Natura 2000 „Przeplatki nad Bystrzycą”, obszar Natura 2000 „Łęgi nad Bystrzycą”, a także drzewa pomnikowe i zabytkowe aleje.

Kąty Wrocławskie położone są w odległości ok. 25 km od centrum Wrocławia i ok. 100 km od Opola. Od granicy z Republiką Czeską miasto dzieli ok. 120 km, a od granicy z Niemcami ok. 140 km. Gmina posiada korzystne połączenie komunikacyjne zarówno z Wrocławiem, jak i z całym regionem Dolnego Śląska za sprawą autostrad A4 i A8, drogi krajowej nr 35, dróg wojewódzkich i licznych dróg powiatowych. Gminę przecina linia kolejowa nr 274 relacji Wrocław – Zgorzelec. Gmina posiada także połączenie z lotniskiem Wrocław – Strachowice.

Historia Kątów Wrocławskich sięga XIII w.; najstarsze zapisy dotyczą założenia miasta na prawie średzkim w 1297 r., które rok później figuruje w kronikach pod nazwą Kant. Do ważniejszych, cennych kulturowo obiektów w gminie należą: w Kątach Wrocławskich – układ urbanistyczny, zabudowa Rynku i przylegających

ulic, kamienice z XVIII i XIX w., fragmenty miejskich murów obronnych z XIV-XVI w.; ratusz z renesansową wieżą z zegarem z 1613 r., Regionalna Izba Pamięci oraz Biblioteka publiczna mieszczące się w budynku dawnego kościoła ewangelickiego w Rynku, zespół dworca kolejowego z początków XX w., zespół pałacowy z 1910 r., a także ruiny renesansowego zamku w Smolcu, liczne zabytki sakralne, jak gotycki kościół parafialny pw. św. Apostołów Piotra i Pawła, posąg św. Jana Nepomucena, zespół dawnego kościoła ewangelickiego w Smolcu czy krzyże pokutne.

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.

OBSZARY PROBLEMOWE

1. UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Ubóstwo odnosi się do osób, rodzin lub grup, których zasoby – materialne, kulturowe i społeczne są ograniczone w stopniu wykluczającym je z normalnego sposobu życia w kraju, w którym mieszkają. Wyróżnia się dwie postaci ubóstwa: absolutne i relatywne. Ubóstwo absolutne definiowane jest jako niemożność zaspokojenia potrzeb uznawanych za podstawowe, natomiast ubóstwo relatywne jest przedstawiane jako forma nadmiernej nierówności społecznej.

Wykluczenie jest sytuacją oznaczającą niemożność uczestnictwa w życiu społecznym na jego wielu płaszczyznach – w życiu gospodarczym, politycznym i kulturowym poprzez brak dostępu do zasobów, dóbr i instytucji lub ograniczenie praw. Wykluczenie dotyka i może dotyczyć m.in. osoby w kryzysie bezdomności, starsze, samotne, z niepełnosprawnościami, w konflikcie z prawem, naruszające normy społeczne, ubogie, o ograniczonym dostępie do informacji.

Działania przeciwdziałające ubóstwu i wykluczeniu zawarte są m.in. w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030". Głównym ich założeniem jest tworzenie dla ludzi borykających się z ubóstwem i wykluczeniem perspektyw, szans i sposobności oraz zasobów, które przywrócą im możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Dla efektywnego podjęcia działań zaradczych istotne jest ustalenie źródeł problemu, a te w przypadku ubóstwa znajdują się zarówno w czynnikach ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych. W literaturze przedmiotu przyczyny

ubóstwa są podzielone na trzy grupy: osobowe, subiektywne oraz obiektywno-strukturalne. Przyczyny należące do pierwszej grupy są niezależne od jednostki i zalicza się do nich kalectwo, niepełnosprawność umysłową i fizyczną, choroby długotrwałe czy podeszły wiek. Osoby znajdujące się w tej grupie trafiły tam m.in. poprzez wady wrodzone, choroby czy w wyniku tragicznych zdarzeń losowych i nie są w stanie zapewnić sobie minimum egzystencji oraz brać swobodnego udziału w życiu społecznym. Druga grupa to obszar czynników subiektywnych, do której należą przyczyny zależne od jednostki. Zaliczamy do niej postawy i cechy charakteru osób dotkniętych przez ubóstwo, a są to m.in.: odmienny system wartości od powszechnie obowiązującego w danej społeczności, brak zasad, niechęć do pracy, a także do nauki, nieuczciwość, niezaradność i niegospodarność, lenistwo. Grupa trzecia to przyczyny obiektywno-strukturalne – niezależne od woli jednostki czy grupy. Zalicza się do niej pomoc udzielaną przez państwo, gdyż poprzez świadczenia socjalne lub inne działania społeczeństwo może także utracić motywację do pracy i kształcenia się.

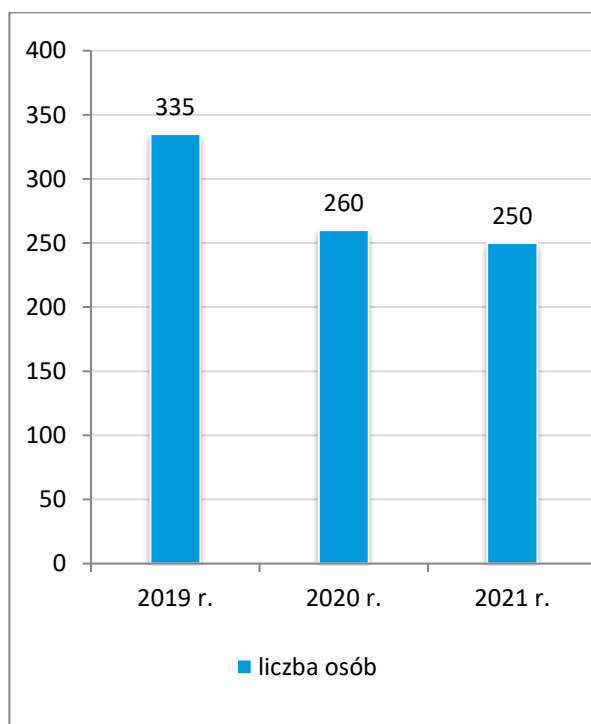
Ubóstwo i wykluczenie mogą mieć podobne przyczyny, zwykle różnorodne występujące na poziomie bliższym jednostce i rodzinie oraz odnoszące się do całych społeczeństw. Zagrożeniami są m.in.: starość, niepełnosprawność, choroby, śmierć w rodzinie, rozwód, konflikt z prawem, wychowanie się w rodzinie dysfunkcyjnej, z niskimi zasobami materialnymi i kulturowymi; dyskryminujące zachowania w miejscu pracy, zderzenie z negatywnymi stereotypami (z uwagi na płeć, pochodzenie, religię, kolor skóry)

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. poniżej minimum egzystencji żyło prawie 2 mln Polaków. Zasięg skrajnego ubóstwa wzrósł w 2020 r. do poziomu 5,2% z 4,2%. w 2019 r. Biorąc pod uwagę liczbę ludności Polski w 2019 i 2020 r., wspomniane wskaźniki przekładają się na wzrost liczby osób objętych skrajnym ubóstwem o około 377 tys. W grupie wiekowej 0-17 lat, której liczebność w 2020 r. wyniosła 6.954.000, liczba osób objętych skrajnym ubóstwem była równa 410.286 (wskaźnik 5,9%). Populacja Polaków w wieku 18-64 lata wyniosła 22.771.000 – wśród nich ubóstwo skrajne dotyczyło 1.161.321 osób (wskaźnik 5,1%). Liczba ludności po 65. roku życia wyniosła 7.120.000, co przełożyło się na 313.280 seniorów żyjących w skrajnym ubóstwie (wskaźnik 4,4%). Z uwagi na obecną sytuację geopolityczną i spodziewaną recesję można przypuszczać, że wzrośnie zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

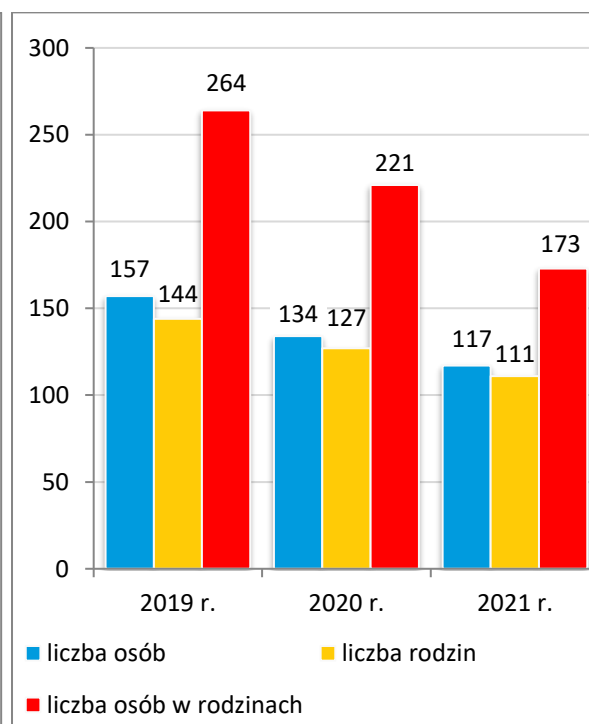
W gminie Kąty Wrocławskie liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w latach 2019-2021 spadała z roku na rok (z 335 w 2019 r. do 117 w 2021 r.), podobnie jak liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie (z 264 w 2019 r. do 173 w 2021 r.). Stale zmniejszała się również liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (z 194 w 2019 r. do 138 w 2021 r.) i niepieniężne (z 84 w 2019 r. do 41 w 2021 r.) oraz z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (337 w 2019 r., 257 w 2020 r., 233 w 2021 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

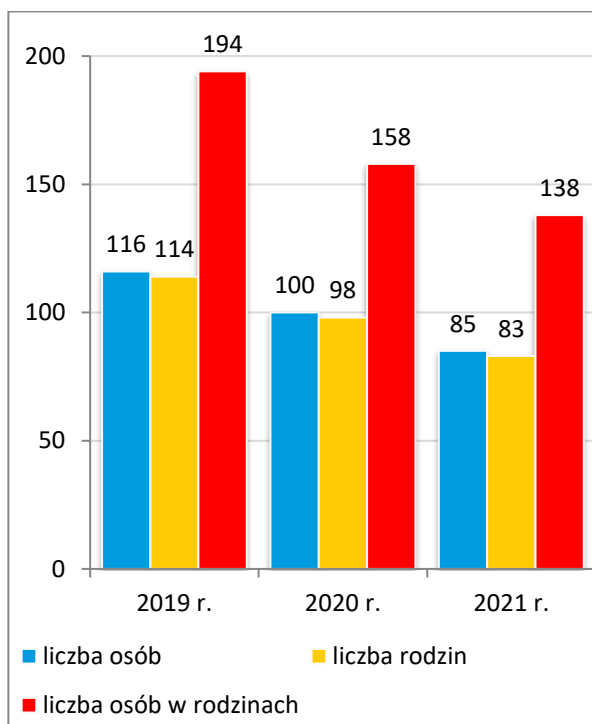
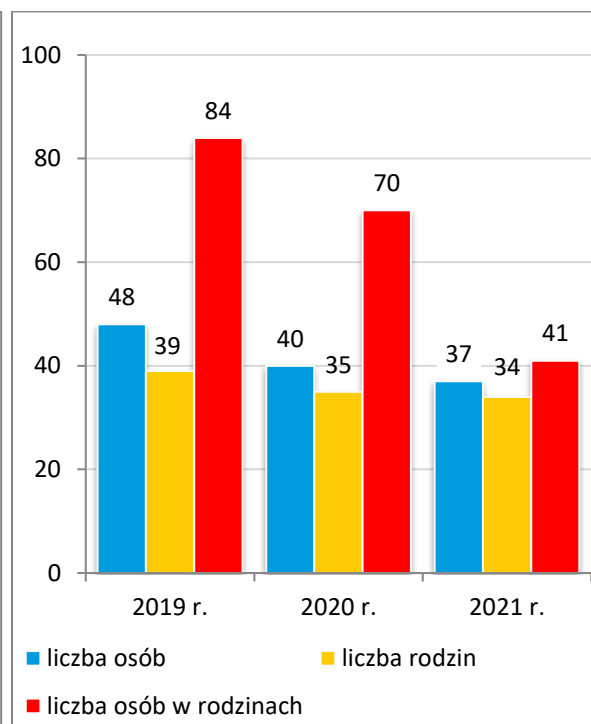
Wykres 1. Osoby w gminie, którym w latach 2019-2021 udzielono pomocy i wsparcia

Wykres 2. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie

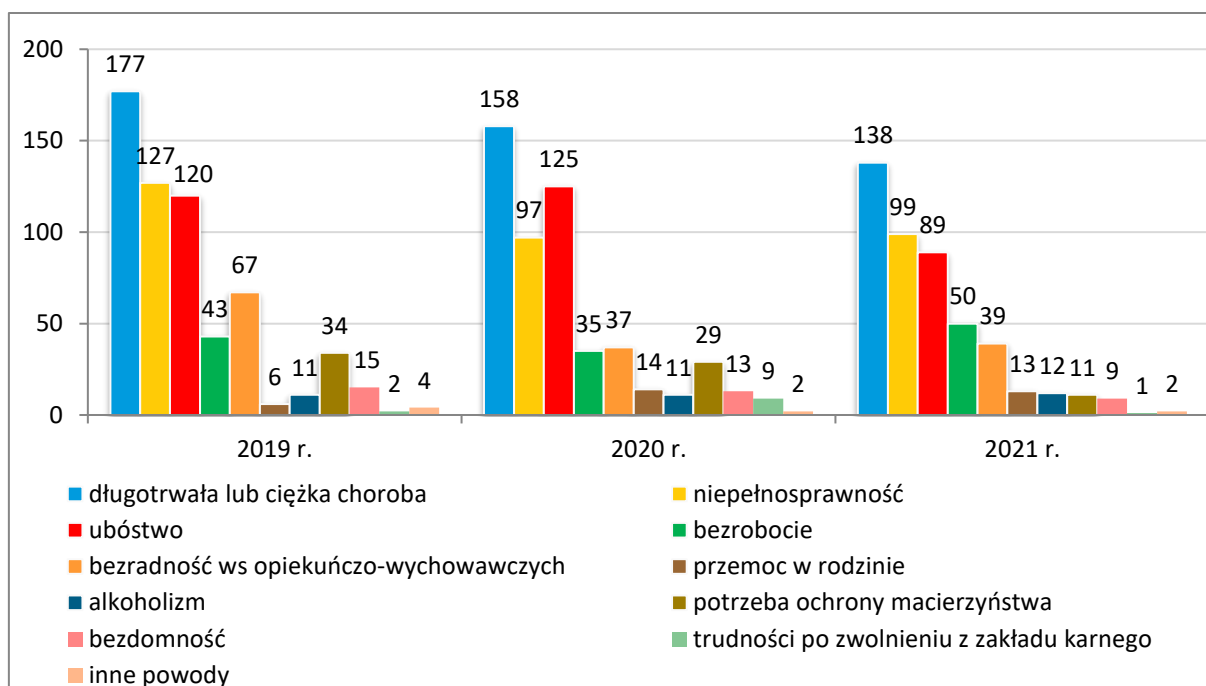
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Wykres 3. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie pieniężne**Wykres 4. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie niepieniężne**

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Po spadku w 2020 r., rok później znacznie wzrosła liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (108 w 2019 r., 53 w 2020 r., 127 w 2021 r.), podobnie jak liczba przebywających w nich osób (165 w 2019 r., 53 w 2020 r., 467 w 2021 r.).

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2019-2020 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą i niepełnosprawnością oraz żyjące w ubóstwie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2021 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W latach 2019-2021 systematycznie spadała liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w związku z długotrwałą lub ciężką chorobą (ze 177 w 2019 r. do 138 w 2021 r.). Jednocześnie w latach 2020-2021 liczba odbiorców wsparcia zmagających się z niepełnosprawnością i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego była niższa niż w 2019 r. (odpowiednio 127 i 67 w 2019 r., 97 i 37 w 2020 r., 99 i 39 w 2021 r.). W 2021 r., w porównaniu z latami 2019-2020, spadła również liczba beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych ubóstwem (120 w 2019 r., 125 w 2020 r., 89 w 2021 r.).

Odnotować należy wzrost w 2021 r. liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w związku z bezrobociem (43 w 2019 r., 35 w 2020 r., 50 w 2021 r.) oraz wyższą w latach 2020-2021 liczbę odbiorców wsparcia dotkniętych przemocą w rodzinie (6 w 2019 r., 14 w 2020 r., 13 w 2021 r.).

Według badań Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. 20% Polaków żyło poniżej relatywnej granicy ubóstwa; znaczna większość z nich to osoby starsze i rodziny wielodzietne. Skala ta sprawia, że wiele rodzin nie jest w stanie samodzielnie zabezpieczyć swoich potrzeb mieszkaniowych na odpowiednim poziomie – Polska ma jeden z najniższych wskaźników liczby mieszkań na 1.000 mieszkańców (392) wśród krajów Unii Europejskiej. Z danych Eurostatu wynika z kolei, że na każdego mieszkańca Polski przypada 1,2 pokoju – to jeden

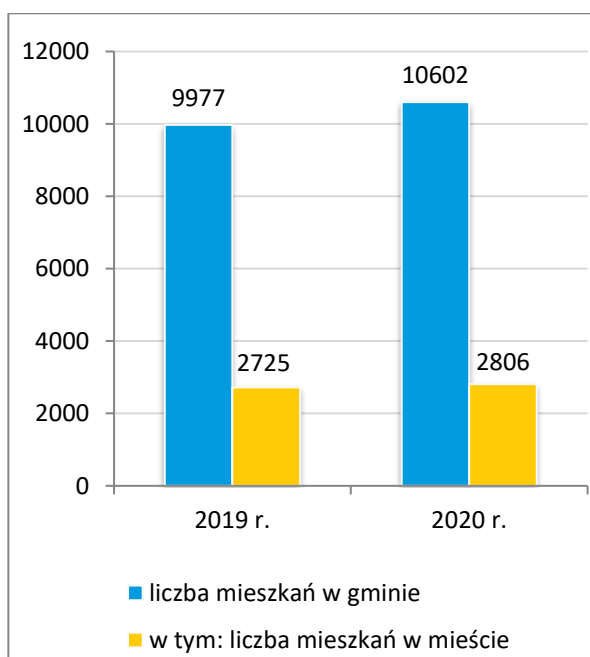
z najgorszych wyników wśród krajów Wspólnoty. Blisko 37% Polaków mieszka w przeludnionych mieszkaniach.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. liczba mieszkań w gminie zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (9.977 w 2019 r. 10.602 w 2020 r., brak danych za 2021 r.). Z kolei z informacji Urzędu Miasta i Gminy w Kątach Wrocławskich wynika, że w latach 2019-2021 liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy była na podobnym poziomie (po 271 w latach 2019-2020, 273 w 2021 r.). Z roku na rok zmniejszała się natomiast liczba wyodrębnionych spośród nich mieszkań socjalnych (z 29 w 2019 r. do 16 w 2021 r.).

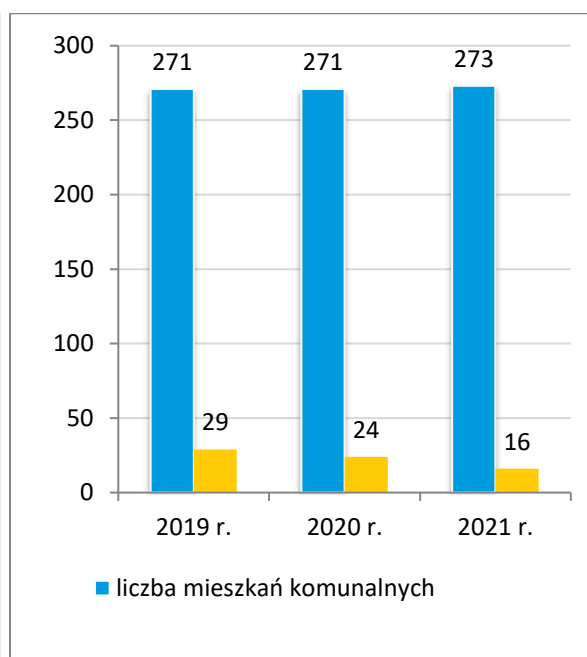
Po wzroście w 2020 r., rok później znacznie spadła liczba osób oczekujących na przydział mieszkania komunalnego (65 w 2019 r., 77 w 2020 r., 30 w 2021 r.). W 2021 r., w porównaniu z latami poprzednimi, istotnie wzrosła liczba osób oczekujących na lokal socjalny (po 9 w 2019 r. i 2020 r., 29 w 2021 r.). Należy dodać, że w każdym roku wydano w gminie po 2 wyroki eksmisyjne bez wskazania lokalu zastępczego.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 6. Mieszkania w gminie w latach 2019-2020

Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,7% mieszkań w mieście oraz 98,8% na obszarze wiejskim gminy, ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 98,7 i 96,8% mieszkań w mieście oraz 97,2 i 96,1% mieszkań na wsi, a centralne ogrzewanie 89,8% mieszkań w mieście i 90,9% mieszkań na obszarze wiejskim gminy. Z kolei do sieci gazowej podłączonych było 90,4% mieszkań w mieście oraz 54,8% mieszkań na wsi.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe i energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	60	33	34
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	68.203	76.590	68.614
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	8	6	5
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	1.128	827	681

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Problem ubóstwa i wykluczenia w szczególności dotyczy osoby będące w kryzysie bezdomności. Bezdomność wynika z wielu, często nakładających się na siebie przyczyn – zwykle jest to rozpad rodziny, uzależnienia, brak pracy, przemoc w rodzinie, zadłużenia i eksmisja, nierzadko zaburzenia osobowości.

Z „Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych”, które odbyło się w nocy z 13 na 14 lutego 2019 r., wynika, że w Polsce z problemem bezdomności zmagają się ok. 30,3 tys. osób – 82,1% stanowią mężczyźni, 14,6% kobiety, a pozostałe 3,3% dzieci. Zdecydowana większość z nich – 80% – przebywa w różnego rodzaju placówkach, a blisko 20% w miejscach niemieszkalnych, czyli np. w pustostanach, altanach działkowych, garażach. Ostatnie badania wykazały, że coraz częściej bezdomnością zagrożeni się młodzi ludzie opuszczający placówki instytucjonalnej

pieczy zastępczej, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzież z rodzin defaworyzowanych.

Udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom w kryzysie bezdomności to zadanie własne gmin. Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób w kryzysie bezdomności i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Kąty Wrocławskie zjawisko bezdomności występuje, a pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Osobom w kryzysie bezdomności udzielane są świadczenia pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych, a także są one kierowane do placówek, które zapewnia całodobowe, tymczasowe schronienie, posiłek, odzież oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej i rozwiązanie problemu bezdomności. Osoby w kryzysie bezdomności, które z uwagi na stan zdrowia, wymagają, usług opiekuńczych kierowane są do schronisk z usługami opiekuńczymi. Schronienie mieszkańcom gminy w kryzysie bezdomności zapewnia także Noclegownia dla bezdomnych we Wrocławiu (ul. Małachowskiego 15, 50-084 Wrocław), zabezpieczająca schronienie w godzinach od 17.00 do 8.00 oraz Ogrzewalnia dla bezdomnych we Wrocławiu (ul. Gajowicka 62, 53-422 Wrocław), oferująca całodobowy pobyt w okresie od późnej jesieni do wczesnej wiosny.

W latach 2020-2021 liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie z powodu bezdomności była niższa niż w 2019 r. (15 w 2019 r., 13 w 2020 r., 9 w 2021 r.). W schronisku dla osób bezdomnych ze skierowaniem z GOPS-u przebywały po 4 osoby, a łączne wydatki na opłacenie kosztów ich pobytu wyniosły: 24.064 zł w 2020 r. i 21.766 w 2021 r.

Jedną z form wykluczenia jest wkluczenie komunikacyjne. Jest ono przeszkodą w realizacji konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, przy czym określanie potrzeb w zakresie komunikacji i zaspokajanie ich leży obecnie w gestii samorządów. Warto wyjaśnić, iż problem definiowany jako prawa i wolności obywatelskie ma bardzo przyziemny aspekt, a mianowicie są to utrudnienia w dojeździe do pracy, niemożność dotarcia do placówki służby zdrowia w razie choroby, do instytucji gminnych w razie potrzeby skorzystania z jakiejś formy

pomocy. Problem dotyczy szczególnie mieszkańców mniejszych miejscowości a nasilił się w okresie pandemii Covid-19 wobec bankructw części przewoźników i zmniejszenia liczby tras, przystanków oraz częstotliwości kursów.

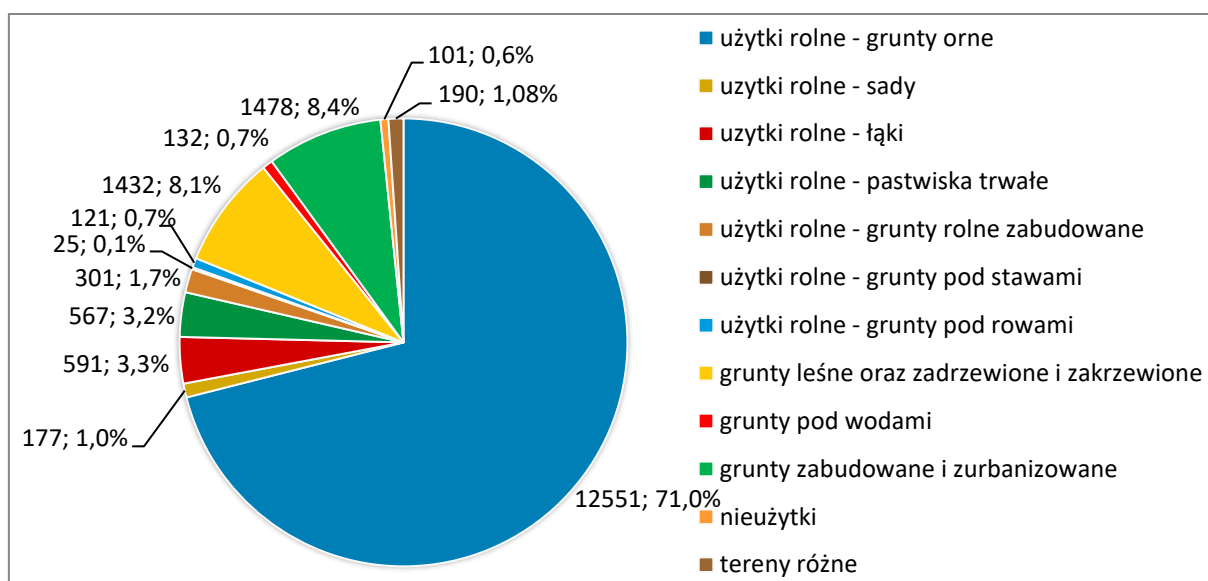
Do 2019 r. w Polsce dominowały przewozy uruchamiane przez przewoźników komercyjnych. Jednostki samorządu terytorialnego nie podejmowały się organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej, argumentując swoje decyzje brakiem wsparcia finansowego na uruchomienie takich przewozów. W celu zachęcenia samorządów do organizacji połączeń autobusowych, resort infrastruktury przygotował mechanizmy wsparcia finansowego, które zawarte są w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Przepisy ustawy weszły w życie z dniem 18 lipca 2019 r. Fundusz jest pierwszym na tak dużą skalę narzędziem wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego w organizacji publicznego transportu zbiorowego, choć nie ma obecnie danych, na ile realnie przełożyło się to na likwidację wykluczenia komunikacyjnego.

W gminie Kąty Wrocławskie sieć usług zewnętrznej komunikacji publicznej jest znacznie rozbudowana. Przewozy pasażerów realizują: Koleje Dolnośląskie na linii nr 274, Gminna Komunikacja Autobusowa obsługująca linie szkolno-dowozowe, Linie aglomeracyjne (strefowe) łączące gminę Kąty Wrocławskie z węzłami komunikacyjnymi Wrocław Nowy Dwór i Wrocław Oporów oraz przewoźnicy komercyjni. Gmina jest organizatorem autobusowej komunikacji publicznej na swoim terenie oraz współpracuje z Wrocławiem w zakresie powiązań z tym miastem. Obecna sieć linii i częstotliwości kursów wymaga jednak gruntownego usprawnienia.

2. POTENCJAŁ GOSPODARCZY I PROBLEM BEZROBOCIA

Gmina Kąty Wrocławskie jest gminą o charakterze przemysłowo-rolniczym, w szczególności miasto pełni funkcję usługowo-handlową dla miejscowej ludności. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne (81,1%), w tym grunty orne (71%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 8,1% obszaru gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

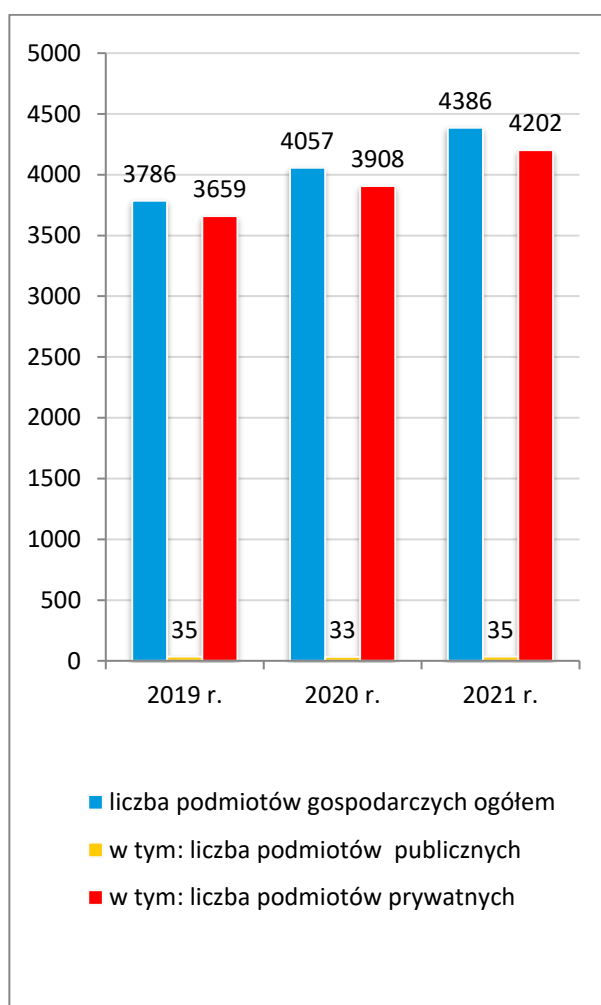
Na terenie gminy występują gleby brunatne właściwe i płowe, czarne ziemie oraz mady rzeczne w dolinach rzek. Ze względu na wysokie klasy bonitacyjne gleb, szczególnie korzystne warunki do produkcji rolnej i wyposażenie w urządzenia infrastruktury rolnej, znaczny obszar gminy podlega ochronie na podstawie przepisów dotyczących ochrony gruntów rolnych. Z danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wynika, że w gminie Kąty Wrocławskie znajdowały się 634 gospodarstwa rolne, w tym 624 gospodarstwa indywidualne. Przeważały gospodarstwa małe o powierzchni 1-5 ha (287). Spośród gospodarstw rolnych w gminie, 495 prowadziło sprzedaż swoich produktów, natomiast 138 działało wyłącznie na własne potrzeby.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, znajdują się w obrębach wsi: Kamionna, Kilianów-Szymanów, Nowa Wieś Kącka, Pełcznica, Sośnica-Różaniec, Stoszyce, Wszemiłowice-Jurczyce, Zachowice.

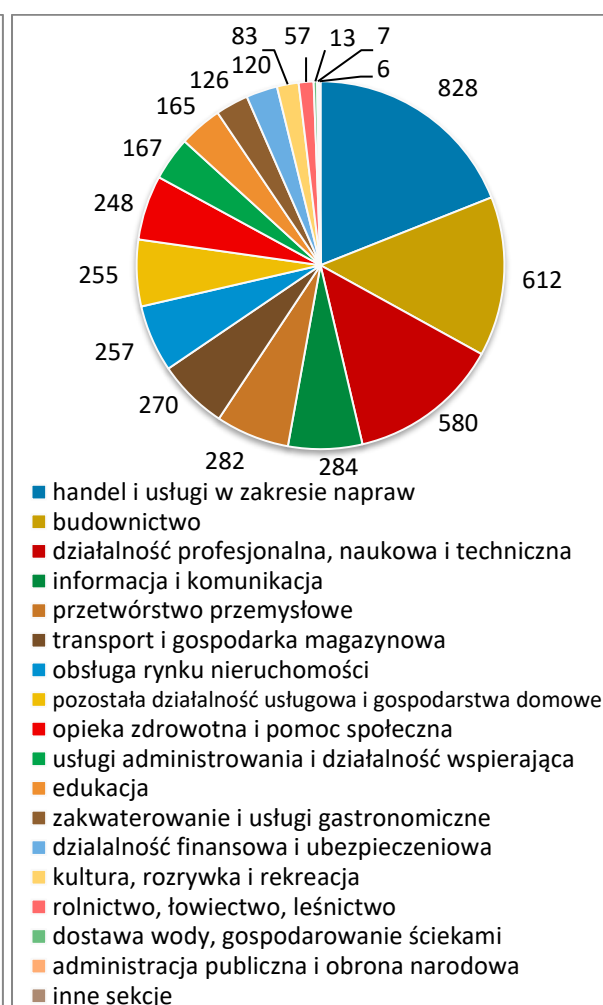
Ocenia się, że gmina ma wysoki potencjał gospodarczy. Jej położenie przy autostradzie A4 stanowi bardzo duży atut przy pozyskiwaniu nowych przedsiębiorców. W latach 2019-2021 liczba podmiotów gospodarczych w gminie była wysoka i zwiększała się z roku na rok (z 3.786 w 2019 r. do 4.386 w 2021 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (3.659 w 2019 r., 3.908 w 2020 r., 4.202 w 2021 r.). Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie działało w takich branżach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (828 podmiotów), budownictwo (612) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (580). W ostatnich latach szczególnie rozwinęły się takie branże, jak: transport, gospodarka magazynowa i sektor handlowy.

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2019-2021

Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2021 r.

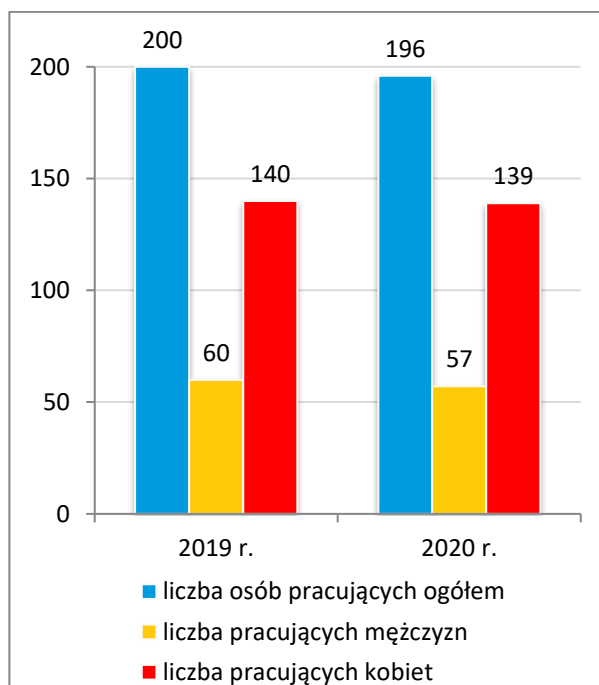
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2020 r. zwiększyła się, w stosunku do roku poprzedniego, liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy (z 10.439 w 2019 r. do 11.214 w 2020 r.; brak danych za 2021 r.). Liczba osób pracujących na 1.000 mieszkańców w wieku produkcyjnym była bardzo wysoka i jeszcze wzrosła w 2021 r. (z 670,1 w 2019 r. do 704,1 w 2020 r., brak danych za 2021 r.).

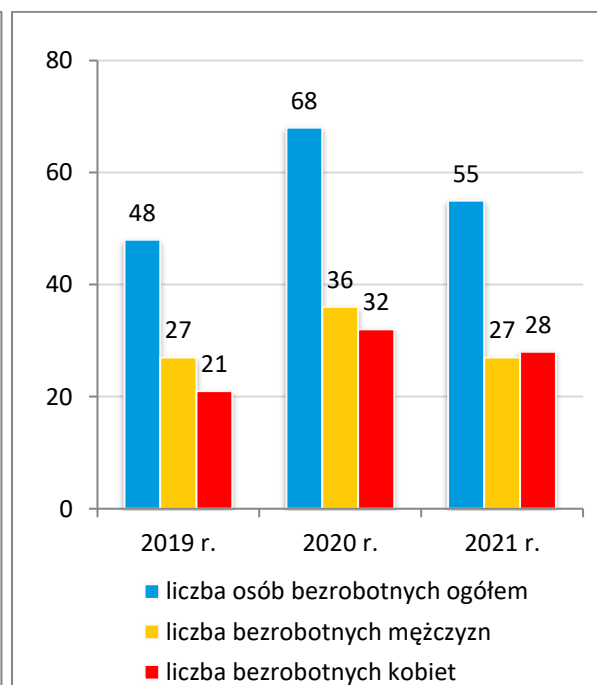
Liczba osób bezrobotnych w gminie była niewielka, w latach 2020-2021 wyższa niż w 2019 r. (192 w 2019 r., 263 w 2020 r., 224 w 2021 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (103 w 2019 r., 129 w 2020 r., 125 w 2021 r.). Udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był nieznaczny (1,2% w 2019 r., 1,6% w 2020 r., 1,4% w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2019-2020*

Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2019-2021

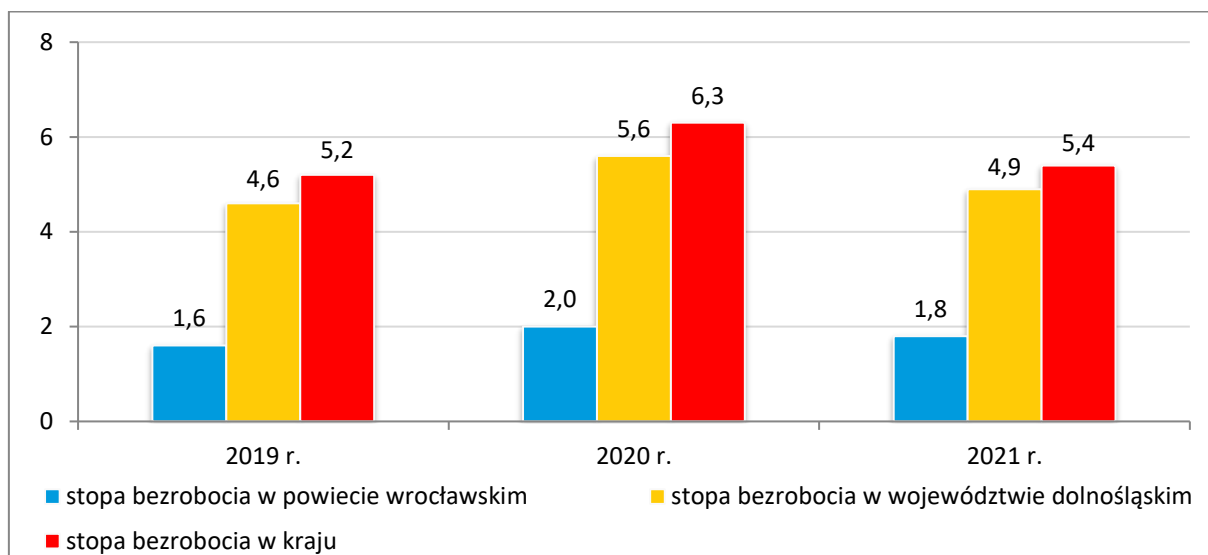

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2019-2021 stopa bezrobocia w powiecie wrocławskim była znacznie niższa niż w województwie dolnośląskim i w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie wrocławskim, w województwie dolnośląskim i w kraju w latach 2019-2021 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując dobre i bardzo dobre informacje o malejących wskaźnikach bezrobocia w całym kraju warto zwrócić uwagę, iż o rzeczywistej kondycji rynku pracy świadczy stan zatrudnienia i bierności zawodowej. Bierni zawodowo to osoby, które nie miały zatrudnienia, nie szukały go i nie były gotowe do podjęcia żadnej zawodowej aktywności.

Powodów bierności zawodowej jest kilka, przy czym ekonomiści i eksperci najczęściej wymieniają wyższe świadczenia socjalne jako element, który wiele osób zdolnych do podjęcia pracy zniechęca do jakiegokolwiek aktywności; obniżenie wieku emerytalnego, które zdezaktywowało dużą grupę osób oraz przyczyny kulturowe – w Polsce dla znacznej grupy obywateli praca nie jest wartością, pracują tylko ci, którzy muszą, by przeżyć.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2021 r. wykazało, że biernych zawodowo w Polsce było ponad 13 mln obywateli (przy ok. 17 mln aktywnych), w tym ponad 1/3 jest w wieku produkcyjnym.

Poważnym problemem jawi się również zjawisko zwane NEET (ang. not in employment education or training), określające młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych, którzy nie uczą się i nie pracują. Według danych

Eurostatu młodzi ludzie w wieku 20-34 lata niepracujący i nieuczący się stanowią ponad 16% swojej grupy wiekowej.

Osobnym zagadnieniem jest tzw. „szara strefa” – osoby pracujące bez rejestracji, często za granicą. Według szacunków Głównego Urzędu Statystycznego, w szarej strefie pracuje ok. 900 tys. osób, czyli ponad 5% aktywnych zawodowo. Możliwe jednak, że jest to liczba mocno niedoszacowana.

3. PRZEZWYCIĘŻANIE TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH I WSPIERANIE RODZIN

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to z kolei zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W gminie Kąty Wrocławskie zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2021 r. kadre GOPS-u stanowiły 22 osoby, w tym kierownik i jego zastępca, 7 pracowników socjalnych, główna księgowa i pracownicy księgowości, pracownicy ds. obsługi świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, opiekunki środowiskowe oraz asystent rodziny. Dodatkowo z GOPS współpracują osoby świadczące usługi informatyczne, prawne, z zakresu psychologii i BHP.

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub 50 rodzin na 1 pracownika socjalnego, nie mniej niż 3 pracowników.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Kadra GOPS-u w 2021 r.

	liczba osób
kadra kierownicza	2
pracownicy socjalni	7
pozostali pracownicy	13

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W latach 2020-2021 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w 2019 r. (35.187.016 zł w 2019 r., 45.189.616 zł w 2020 r., 46.612.470 zł w 2021 r.). Przyczynił się do tego głównie wzrost wydatków na świadczenia wychowawcze (z 24.794.780 zł w 2019 r. do 37.431.219 zł w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2019-2021

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2019 r.	w 2020 r.	w 2021 r.
ogółem	35.187.016	45.189.616	46.612.470
w tym w budżecie GOPS-u	34.615.941	45.119.773	46.159.530
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	19.242	5.857	1.356
przeciwdziałanie alkoholizmowi	551.833	63.986	451.584
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	1.253.346	1.188.977	1.216.365
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	7.940	9.908	13.246
składki na ubezpieczenia zdrowotne	15.099	12.300	11.288
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	91.205	123.286	100.065
dodatki mieszkaniowe	68.203	77.490	70.815
zasiłki stałe	185.144	169.981	149.764
Ośrodek Pomocy Społecznej	1.987.098	1.986.420	1.808.325
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	126.954	150.553	149.952
pomoc w zakresie dożywiania	50.360	49.342	49.960

usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0
pozostała działalność	0	0	7.170
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej			
pozostała działalność w zakresie polityki społecznej		0	0
rodzina			
świadczenie wychowawcze	24.794.780	35.469.245	37.431.219
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4.849.766	4.678.281	4.878.673
wspieranie rodziny	1.168.155	1.140.195	17.841
rodziny zastępcze	86.939	154.083	327.819
składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	45.414	50.660	61.455
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	12.492	9.605	15.525

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2019-2021

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń			
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	
pieniężne	zasiłek stały	38	37	30	185.144	173.223	149.764
	zasiłek okresowy	13	15	12	22.855	33.291	32.072
	zasiłek celowy	144	83	76	93.329	83.059	87.269
niepieniężne	posiłek	9	6	0	2.610	852	0
	schronienie	4	4	4	17.565	24.064	21.766
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	2	0	0	5.206	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	42	42	41	1.253.346	1.121.906	1.184.332
usługi	usługi opiekuńcze	33	32	33	164.703	149.451	134.589
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0

poradnictwo specjalistyczne	1*	0*	0*	X	X	X
praca socjalna	24*	1*	13*	X	X	X
interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
kontrakt socjalny	5	1	2	X	X	X
projekt socjalny	0	0	0	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2019-2021 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, dopłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2019-2021 liczba osób objętych zasiłkiem celowym stale spadała (ze 144 w 2019 r. do 76 w 2021 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowiła odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba utrzymywała się na zbliżonym poziomie (po 42 w latach 2019-2020, 41 w 2021 r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania związane z dożywianiem dzieci w szkołach w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”. Pracownicy socjalni wykazywali duże zaangażowanie w celu wyeliminowania niedożywienia w gminie, przeprowadzali wywiady służące zapewnieniu dożywiania dzieciom i osobom dorosłym, u których zachodziła taka potrzeba. W latach 2019-2021 z tej pomocy skorzystało odpowiednio 188, 63 i 85 rodzin. Planowanie świadczeń odbywa się na wniosek szkół, odbiorców pomocy społecznej oraz z inicjatywy pracowników GOPS-u.

Wśród usług kluczową rolę odgrywały usługi opiekuńcze. Liczba osób nimi objętych utrzymywała się na zbliżonym poziomie (33 w 2019 r., 32 w 2020 r., 33 w 2021 r.).

Istotne znaczenie wśród usług miała również praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni prowadzili szereg działań celem rozwiązywania problemów rodzin i osób oraz aktywizacji

korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w celu uniezależnienia ich od systemowego wsparcia. Jednym z takich działań była pomoc w skompletowaniu dokumentów w celu uzyskania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych, udzielano również porad, kierowano do Powiatowego Urzędu Pracy, pomagano w redagowaniu pism i wniosków. Praca socjalna była prowadzona m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, tj. pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron w ramach wspólnie podejmowanych działań. W latach 2019-2021 liczba rodzin objętych pracą socjalną ulegała wahaniom (24 w 2019 r., 1 w 2020 r., 13 w 2021 r.).

Realizując zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, GOPS zapewniał pomoc asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2019 r. pracował 1 asystent rodziny (środki na pokrycie kosztów jego zatrudnienia pozyskano w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”), pod którego opieką pozostawało 16 rodzin, rok później pomoc ze strony asystenta nie była świadczona, natomiast w 2021 r. asystent był zatrudniony przez pół roku (w tym czasie zajmował się 5 rodzinami), po czym prowadzono nabór na to stanowisko.

W analizowanym okresie gmina ponosiła odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej. Ich liczba z roku na rok rosła (14 w 2019 r., 21 w 2020 r., 28 w 2021 r.)

Dane szczegółowe na temat rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2019-2021

dzieci w pieczy zastępczej	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba asystentów rodziny	1	0	1
liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny	16	0	5
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem	14	21	28
liczba dzieci w rodzinie zastępczej	7	13	17
w tym: liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	7	8	11
odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (w zł)	86.939	154.083	327.819

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W analizowanym okresie GOPS wypłacał świadczenia wychowawcze. Liczba przyznanych świadczeń w gminie zwiększała się z roku na rok (z 49.015 w 2019 r. do 73.192 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie w latach 2019-2021

świadczenia wychowawcze	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba przyznanych świadczeń	49.015	69.921	73.192
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3.613	3.747	4.395
kwota przyznanych świadczeń (w zł)	24.794.779	35.180.460	37.120.757

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W latach 2019-2021 Ośrodek zajmował się także przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba stale zmniejszała się (z 17.018 w 2019 r. do 14.383 w 2021 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 12.229 w 2019 r. do 9.447 w 2021 r.). Uwagę zwracały wzrost liczby przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 3.325 w 2019 r. do 3.549 w 2021 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	12.229	10.269	9.447
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	3.325	3.330	3.549
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	700	692	800
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	100	109	94
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	149	122	93
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	515	464	400
ogółem			
liczba świadczeń	17.018	14.986	14.383

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W analizowanym okresie Ośrodek przyznawał także zasiłek dla opiekunów osób z niepełnosprawnością. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2019-2021 GOPS wypłacił odpowiednio 50, 37 i 32 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 31.000, 22.940 i 19.840 zł.

W latach 2019-2021 Ośrodek przyznał odpowiednio 3, 3 i 1 jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez GOPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2019-2021 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, stale zmniejszała się (z 52 w 2019 r. do 45 w 2021 r.), podobnie jak liczba wydanych świadczeń (z 1.356 w 2019 r. do 885 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	51	47	45
liczba przyznanych świadczeń	1.356	945	885
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	581.760	422.224	391.976

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W latach 2019-2020 GOPS przyznawał także świadczenie „Dobry Start” – jednorazowe wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny w wysokości 300 zł. Ośrodek wypłacił odpowiednio 2.561, 3.666 i 2 świadczenia na łączną kwotę odpowiednio 1.072.050, 1.135.375 i 600 zł. W 2021 r., w związku ze zmianami przepisów prawa, obsługę programu „Dobry Start” przekazano do Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Świadczenia „Dobry Start” przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba wypłaconych świadczeń	2.561	3.666	2
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	1.072.050	1.135.375	600

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Realizując zapisy ustawy o Karcie Dużej Rodziny, stanowiącej system zniżek dla rodzin wielodzietnych, w latach 2019-2021 Ośrodek zajmował się również wydawaniem Kart Dużej Rodziny. Liczba przyjętych wniosków w latach 2020-2021 była niższa niż w 2019 r. (205 w 2019 r., 39 w 2020 r., 59 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Karty Dużej Rodziny przyznane w gminie w latach 2019-2021

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba przyjętych wniosków	205	39	59
liczba przyznanych kart	564	252	318
wydatki na obsługę karty (w zł)	1.663	921	1.140

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadcząc pracę socjalną wobec ofiar i sprawców przemocy, zapewniając rodzinom wsparcie psychologa oraz będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Kątach Wrocławskich. W latach 2019-2021 odbyły się odpowiednio 4, 4 i 4 spotkania Zespołu, powołane w jego ramach grupy robocze objęły działaniem odpowiednio 88, 106 i 95 rodzin liczących odpowiednio 288, 323 i 293 osoby, wszczęto odpowiednio 39, 51 i 48 procedur „Niebieskie Karty”, a zakończono odpowiednio 31, 57 i 48 procedur, głównie z powodu ustania problemu przemocy. W 2021 r. z rodzin z problemem przemocy odebrano 6 dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W latach 2020-2021 GOPS realizował także program „Opieka Wytchnieniowa”, polegający na wsparciu opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez czasowe zapewnienie opieki nad podopiecznym; program „Wspieraj Seniora”, mający na celu pomoc osobom starszym, szczególnie w okresie pandemii oraz, w 2021 r.,

program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, w ramach którego oferowano usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Programy „Opieka Wytchnieniowa” i „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” realizowane były ze środków Funduszu Solidarnościowego przez fundacje – „Imago” i „Byś Kolorowo Żył”. Ze wsparcia w ramach opieki wytchnieniowej skorzystały rodziny 16 osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 1 dziecka z orzeczeniem niepełnosprawności w 2020 r. oraz 15 osób w 2021 r. Z usług Asystenta Osoby Niepełnosprawnej w 2021 r. skorzystało natomiast 11 osób. Z kolei wsparcie w ramach programu „Wspieraj Seniora” otrzymało 55 osób w 2020 r. i 42 osoby w 2021 r. Zgłoszenia dotyczyły głównie zakupów spożywczych, leków i potrzeby umówienia wizyt lekarskich. Dodatkowo pracownicy udzielali informacji, prowadzili rozmowy wspierające osoby samotne, pozostające w domu z uwagi na pandemię Covid-19.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Na terenie gminy Kąty Wrocławskie, oprócz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują: podmioty – prowadzone zarówno przez powiat wrocławski, jak i gminę Kąty Wrocławskie – zapewniające pomoc psychologiczno-pedagogiczną, medyczną, opiekę osobom starszym, przewlekle chorym, z niepełnosprawnością i dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Dane szczegółowe na temat instytucji wsparcia w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich , ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie	Zakres oferowanych usług: zajęcia o charakterze kulturalnym, prozdrowotnym, rekreacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym. Kategoria klienta: osoby w wieku 60+, mieszkańcy powiatu.
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich , ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie	Zakres oferowanych usług: świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, terapia zajęciowa, rehabilitacja. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną, chore psychicznie.

<p>Powiatowe Centrum Usług Społecznych. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich, ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka i wychowanie. Kategoria klienta: dzieci okresowo pozbawione opieki rodzicielskiej.</p>
<p>Powiatowe Centrum Usług Społecznych. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 1 w Kątach Wrocławskich, ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka i wychowanie zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.</p>
<p>Powiatowe Centrum Usług Społecznych. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 2 w Kątach Wrocławskich, ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka i wychowanie zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej w starszym wieku szkolnym.</p>
<p>Powiatowe Mieszkanie Chronione w Kątach Wrocławskich, ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: usługi bytowe, nauka i utrwalanie umiejętności w wykonywaniu codziennych czynności domowych. Kategoria klienta: pełnoletni wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą.</p>
<p>Mieszkanie Chronione Wspierane w Kątach Wrocławskich, ul. Kościelna 1/2, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: usługi bytowe i pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Kategoria klienta: osoby, które potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki.</p>
<p>Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych w Kątach Wrocławskich, ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: informacja i edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień, porady i konsultacje indywidualne. Kategoria klienta: osoby uzależnione i współuzależnione.</p>
<p>Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach, Małkowice, ul. Klasztorna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: różne formy rehabilitacji, edukacji, wypoczynku i integracji; terapia zajęciowa. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnościami i upośledzeniem.</p>
<p>Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jasz kotlu, Jasz kotle 21, 55-080 Gądów</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka medyczna, pielęgniarska i rehabilitacyjna. Kategoria klienta: dzieci z upośledzeniem umysłowym i ruchowym do 18 roku życia.</p>

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Małkowicach , Małkowice, ul. Klasztorna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka medyczna, pielęgnarska i rehabilitacyjna, terapia zajęciowa i psychologiczna. Kategoria klienta: osoby obłożnie chore, niewymagające opieki na oddziale szpitalnym.
Dom Opieki Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach , ul. Klasztorna 1, Małkowice 55-080 Kąty Wrocławskie	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kątach Wrocławskich , ul. 1 Maja 43, 55-080 Kąty Wrocławskie	Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Mieszkańcy gminy mają również możliwość korzystania z oferty podmiotów udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Podmioty udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu , ul. Kościuszki 131, 50-529 Wrocław	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej „Akson” w Wrocławiu , ul. Bora Komorowskiego 31, 50-529 Wrocław	Zakres oferowanych usług: schronienie, pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prawna, pomoc socjalna, grupy wsparcia. Kategoria klienta: ofiary przemocy w rodzinie, osoby w sytuacjach kryzysowych.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku , Smolnik 22, 59-820 Leśna	Zakres oferowanych usług: schronienie, pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prawna, pomoc socjalna, grupy wsparcia. Kategoria klienta: ofiary przemocy w rodzinie, osoby w sytuacjach kryzysowych.
Dom Opieki Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Malczycach , ul. 1 Maja 39, 55-320 Malczyce	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku.

<p>Dom Opieki Św. Jadwigi Śląskiej w Henrykowie. pl. Cystersów 4d, 57-210 Henryków</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Szklarskiej Porębie, ul. Caritas 4, 58-580 Szklarska Poręba</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Opolnicy, Opolnica 58, 57-256 Bardo</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Ścinawce Dolnej w Ścinawce Dolnej, Ścinawka Dolna 21/5, 57-410 Ścinawka Średnia</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Nysie, ul. Świętojańska 6/6, 48-303 Nysa</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: kobiety przewlekle psychicznie chore.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Jaskulinie, Jaskulin15, 58-170 Dobromierz</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby dorosłe z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Jaworze, Plac Seniora 3 59-400 Jawor</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Ludwikowicach, Kłodzkich, ul. Wiejska 9, 57-450 Ludwikowice Kłodzkie</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie, ul. Zamkowa 8, 46-060 Prószków</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore i z niepełnosprawnością intelektualną.</p>

Dom Pomocy Społecznej w Klisinie , Klisino 100, 48-118 Lisięcice	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore.	
w tym:	Filia w Dzbańcach , Dzbańce-Osiedle, 48-140 Branice	Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore.
	Filia w Bliszczycach , Bliszczyce 76, 48-140 Branice	Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore
	Filia w Głubczycach , ul. Dworcowa 10, 48-100 Głubczyce	Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku
Dom Pomocy Społecznej w Niemczy , ul. Świerczewskiego 14/16, 58-230 Niemcza	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.	
Dom Pomocy Społecznej w Szarocinie , Szarocin 1, 58-400 Kamienna Góra	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną,	
Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Salutaris” w Złotym Stoku , ul. Spacerowa 5, 57-250 Złoty Stok	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka medyczna, pielęgniarska i rehabilitacyjna, Kategoria klienta: osoby obłożnie chore, niewymagające opieki na oddziale szpitalnym,	
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce , ul. Słoneczna 31, 55-050 Sobótka	Zakres oferowanych usług: edukacja, opieka, wychowanie, resocjalizacja i nauka zawodu. Kategoria klienta: dziewczęta niedostosowane społecznie.	
Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach , Wierzbice, ul. Lipowa 44, 55-040 Kobierzyce	Zakres oferowanych usług: edukacja, wychowanie, rozwijanie kompetencji społecznych, rewalidacja. Kategoria klienta: dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	
Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Szczodrem , Szczodre, ul. Trzebnicka 28, 55-095 Mirków	Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, wyżywienie, odzież, środki higieny, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.	
Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Kaliszu , ul. Warszawska 95, 62-800 Kalisz	Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, wyżywienie, odzież, środki higieny, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.	
Schronisko z usługami dla Bezdomnych Mężczyzn w Bielicach , Bielice 127, 48-316 Łambinowice	Zakres oferowanych usług: całodobowy pobyt, wyżywienie, odzież, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności, usługi opiekuńcze Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.	

<p>Ogrzewalnia dla bezdomnych we Wrocławiu, ul. Gajowicka 62, 53-422 Wrocław</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie w okresie od późnej jesieni do wczesnej wiosny, Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.</p>
<p>Noclegownia dla bezdomnych we Wrocławiu, ul. Małachowskiego 15, 50-084 Wrocław</p>	<p>Zakres oferowanych usług: miejsce noclegowe w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia od godz. 17 do 8, praca socjalna, pomoc w rozwiązywaniu problemu bezdomności. Kategoria klienta: osoby w kryzysie bezdomności.</p>

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

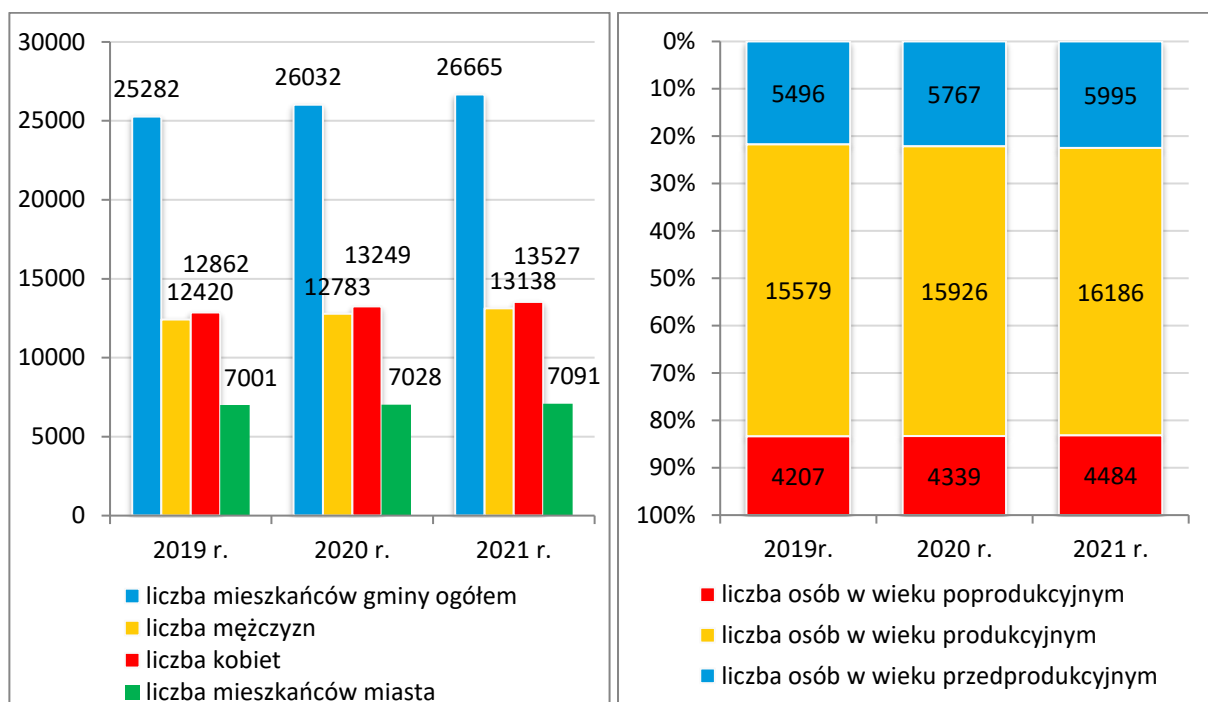
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROCES STARZENIA SIĘ

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wynika, że w Polsce mieszka 38.036 tys. osób (48,3% populacji stanowią mężczyźni, a 51,7% kobiety). W ciągu dekady liczba ludności kraju zmniejszyła się o 476 tys. osób.

Liczba ludności Polski spada systematycznie od 2013 r., a demografowie prognozują, że trend spadkowy utrzyma się przez wiele następnych lat i prawdopodobnie, że w 2035 r. Polska liczyć będzie już tylko ok. 36 mln mieszkańców. Jako możliwe przyczyny wskazywane są uwarunkowania ekonomiczne, demograficzne i kulturowe. Przy czym procesy nie przebiegają jednakowo dla każdego regionu.

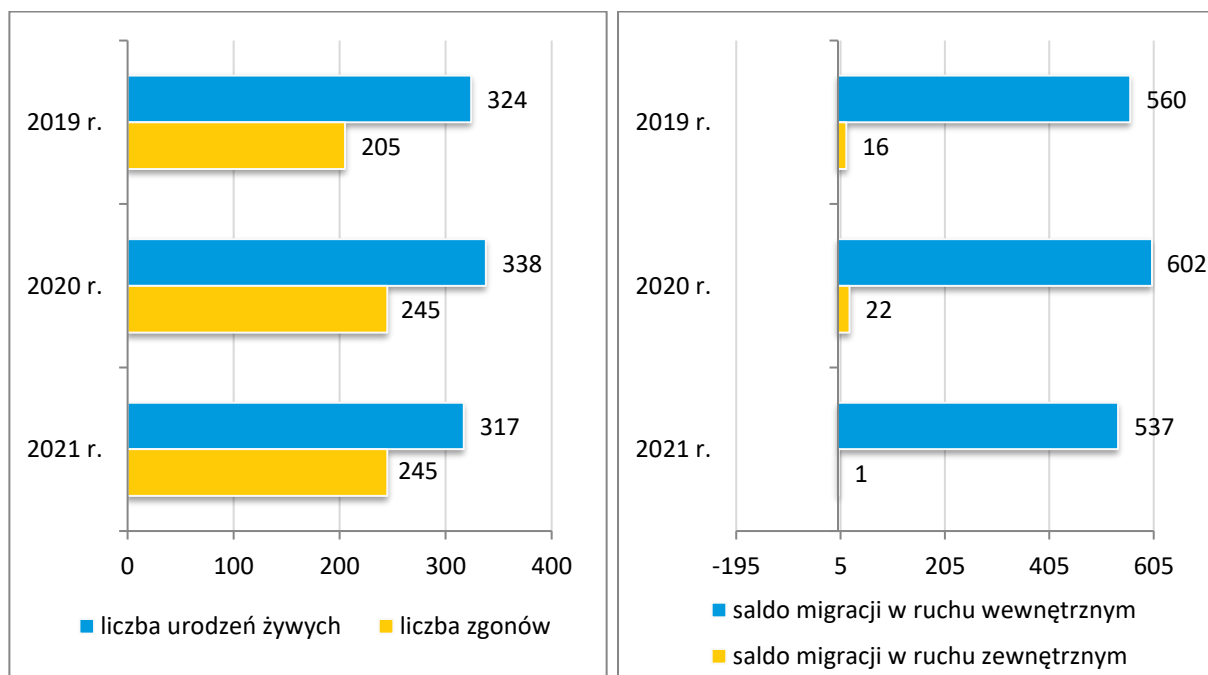
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 liczba ludności gminy Kąty Wrocławskie zwiększała się z roku na rok (z 3.366 w 2019 r. do 3.294 w 2021 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety. Na obszarze wiejskim gminy zamieszkiwało 73% ogółu ludności.

W analizowanym okresie stale zwiększała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, jak i liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 14-15. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy.

Wykresy 16-17. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2019-2021

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 przyrost naturalny w gminie był dodatni, choć z każdym kolejnym rokiem coraz mniej korzystny (+119 w 2019 r., +93 w 2020 r., +72 w 2021 r.). Wzrost liczby mieszkańców gminy wynikał nie tylko z korzystnego przyrostu naturalnego, lecz także z dodatniego salda migracji, odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym, tj. z innych jednostek w kraju (+576 w 2019 r., +624 w 2020 r., +538 w 2021 r.).

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy zaznaczyć, że trzyletni okres jest zbyt krótkim, aby jednoznacznie zdefiniować tendencje demograficzne gminy, niemniej zauważyć można, że sytuacja jest znacznie korzystniejsza w większość gmin w kraju. Udział dzieci i młodzieży w populacji mieszkańców gminy jest bowiem wyższy niż osób starszych i stale rośnie (21,7% w 2019 r., 22,2% w 2020 r. i 22,5%).

Zachodzące zmiany demograficzne wynikają z położenia gminy w sąsiedztwie Wrocławia i bycia przez nią obszarem osadnictwa dla osób poszukujących alternatywy wobec mieszkania w mieście wojewódzkim. Na terenie gminy osiedlają się głównie ludzie młodzi, w wieku 25-45 lat, co przekłada się na wzrost liczby dzieci i młodzieży. W tym kontekście w kolejnych latach ważne będzie kontynuowanie starań (m.in. poprzez dalsze inwestycje w infrastrukturę, w szczególności techniczną i społeczną), by osiedlający się w gminie mieszkańcy identyfikowali się z nią bardziej niż z Wrocławiem, by zaczęli postrzegać społeczność lokalną jako taką, z którą warto się integrować.

Jednocześnie w latach 2019-2021 stale, choć nieznacznie, zwiększał się współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (z 20,1 osób w 2019 r. do 20,7 w 2021 r.), podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (z 13,6 w 2019 r. do 13,9 w 2021 r.). W przyszłości zapewne nie da się uniknąć większego przyrostu liczby osób starszych, choćby z uwagi sukcesywnie zwiększającą się obecnie liczbę osób w wieku produkcyjnym.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wskazują na duże zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku w całym kraju. W okresie międzyspisowym zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym – z 18,7% w 2011 r. do 18,4% w 2021 r., a także w wieku produkcyjnym – z 64,4% w 2011 r. do 59,3% w 2021 r. Wyraźnie zwiększył się natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym – z 16,9% do 22,3%, co oznacza, że w ciągu dekady przybyło blisko 2 miliony osób w grupie wieku 60/65 lat i więcej, a tym samym już więcej niż co 5 mieszkańców Polski ma ponad 60 lat.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 r. będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilali osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego wzrostu liczby urodzeń. Szacuje się, że w 2040 r. osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie – do 2025 r. będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

Mając na uwadze zróżnicowanie grupy seniorów nie można postrzegać ich potrzeb i potencjału w jednakowy sposób. W tej grupie znajdują się zarówno osoby aktywne fizycznie i społecznie, samodzielne, utrzymujące satysfakcjonujące relacje z bliskimi i przyjaciółmi; osoby samodzielne, które mają potencjał i chęć rozwoju, ale potrzebują zachęty, informacji i wskazówek do aktywnego udziału w życiu społecznym; osoby częściowo zależne, które potrzebują czasowego wsparcia i opieki, jak również osoby niesamodzielne, całkowicie zależne od pomocy innych. Planując i realizując działania na rzecz seniorów należy więc uwzględnić potrzeby każdej z tych grup.

Ocenia się, że obecnie najważniejszymi problemami dotyczącymi starszych mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie są: brak komunikacji wewnątrzgminnej (seniorzy są pozbawieni możliwości dojazdu do centrum administracyjnego gminy,

ośrodka zdrowia, dworca PKP, biblioteki, większych sklepów), niskie zapomogi dla osób mających niewystarczające świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz bariery architektoniczne (wysokie krawężniki i brak możliwości korzystania z peronu 2 na dworcu kolejowym).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich wspiera seniorów, m.in. poprzez usługi opiekuńcze, pomoc finansową, pomoc rzeczową w postaci posiłków i kierowania do domów pomocy społecznej. Pracownicy socjalni pomagają wypełnić i uzupełnić wnioski w sprawie orzecznictwa, kierowane m.in. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, informują o instytucjach pomocowych oraz dedykowanych seniorom programach. Do czasu pandemii Covid-19, Ośrodek rokrocznie organizował spotkania wigilijne, w których brały udział osoby starsze.

Mając świadomość specyficznych potrzeb osób w wieku senioralnym, gmina Kąty Wrocławskie systematycznie i wielotorowo stara się udzielać wsparcia osobom starszym. Od 2015 r. działa Gminna Rada Seniorów – organ doradczy, działający na rzecz osób starszych, mający na celu reprezentowanie interesów i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu tej grupy społecznej. W gminie realizowane są również programy – „Karta Seniora”, będący systemem zniżek na różne produkty i usługi dla osób w wieku 60+ i „Pudełko życia, którego istotą jest przyspieszenie dotarcia do kluczowych informacji ratujących życie.

Na terenie gminy organizowane są przedsięwzięcia kulturalne, rozrywkowe i sportowo-rekreacyjne, w których uczestniczą lub mogą uczestniczyć seniorzy, a Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich prowadzi m.in. gimnastykę dla seniorów, zajęcia na basenie, naukę języka angielskiego, cotygodniowe zajęcia w „Kawiarence Seniora”, które odbywają się zarówno w Kątach Wrocławskich, jak i w filii Ośrodka w Smolcu. Mają one na celu integrację i aktywizację poprzez wspólne spotkania, spacer, wyjazdy czy zajęcia twórcze, plastyczne, rękodzielnicze i muzyczno-ruchowe. Do seniorów chcących wzmocnić i utrzymać sprawność fizyczną adresowane są zajęcia Sprawny Aktywny Senior, które odbywające się dwa razy w tygodniu, zarówno w Kątach Wrocławskich, jak i w Smolcu. Ośrodek organizuje także dla seniorów wyjazdy do instytucji kultury, jak teatr, opera czy narodowe Forum Muzyki.

Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich i jego filią w Smolcu, na terenie gminy działają także inne podmioty świadczące i mogące, w razie potrzeby, świadczyć wsparcie seniorom z gminy. Są to: Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich

(ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie), oferujący zajęcia o charakterze kulturalnym, prozdrowotnym, rekreacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym, Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów i Rencistów w Kątach Wrocławskich (ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie), który służy pomocą w rozwiązywaniu codziennych problemów, pomaga w ubieganiu się o usługi rehabilitacyjne, w tym wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne, umożliwia zakup tańszych biletów kolejowych, a także, we współpracy z Ośrodkiem Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich, corocznie organizuje obchody Dnia Seniora i Dnia Inwalidy, imprezy karnawałowe i andrzejkowe, wycieczki krajoznawcze, turystyczne, w tym do miejsc kultu. Ważną rolę w działalności na rzecz seniorów z gminy odgrywają również: Fundacja Kraina Inspiracji w Kobierzycach (ul. Kasztanowa 5/8, 55-040 Kobierzyce), Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Smolcu (ul. Główna 47, 55-080 Smolec), Fundacja Smolec (ul. Główna 47, 55-080 Smolec) oraz Fundacja „Byś Kolorowo Żył” w Kątach Wrocławskich (ul. Konwaliowa 4, 55-080 Kąty Wrocławskie).

5. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Kąty Wrocławskie funkcjonuje 35 podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz działa 8 aptek. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Podmioty lecznicze i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	„CERTAMED” Sp. z o.o. w Smolcu, Gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
2.	Dr Ewa Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich, Poradnia (Gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej	ul. Brzozowa 8, 55-080 Kąty Wrocławskie
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Firma Lekarska KAMA w Kątach Wrocławskich, lek. med. Marek Szewczyk, lek. med. Katarzyna Szewczyk Poradnia (Gabinet) Lekarza Rodzinnego	ul.1 Maja 78, 55-080 Kąty Wrocławskie
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Smolcu, Praktyka Lekarza Rodzinnego Aleksandra Sałaga-Brona Poradnia (Gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
5.	VISIO-MED Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich, Poradnia Lekarza Rodzinnego	ul. Barlickiego 3-5, 55-080 Kąty Wrocławskie
6.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie

7.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Gniechowicach, Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Gniechowice, ul. Kątecka 49, 55-080 Kąty Wrocławskie
8.	CertaMed Centrum Medyczne w Smolcu, Poradnia zdrowia psychicznego	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gaja Sp. z o.o. w Kątach Wrocławskich, Hospicjum Domowe Powiat Wrocławski	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
10.	Specjalistyczny Gabinet Ginekologiczno-Położniczy Grzegorz Kubisiak w Smolcu, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
11.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Neurologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
12.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Ginekologiczno-Położnicza	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
13.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Okulistyczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
14.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Otolaryngologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
15.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Diabetologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
16.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Dermatologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
17.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Chirurgii Ogólnej	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
18.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Dział (Pracownia) Fizjoterapii	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
19.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Kardiologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
20.	Gabinet Stomatologiczny Ami-Dent w Kątach Wrocławskich, Grzegorz Konofal Poradnia Stomatologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
21.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Stomatologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
22.	ABAMED w Kątach Wrocławskich, Aparaty Słuchowe Anna Chruścińska	ul. Rynek 13, 55-080 Kąty Wrocławskie
23.	Optyka-Optometria w Kątach Wrocławskich, Katarzyna Biernat	ul.1 Maja 45/U4, 55-080 Kąty Wrocławskie
24.	ORTOMED w Kątach Wrocławskich, Piotr Tarnowicz	ul. Rynek 29, 55-080 Kąty Wrocławskie
25.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Endokrynologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
26.	Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich, Poradnia Urologiczna	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
27.	Praktyka Lekarza Rodzinnego w Kątach Wrocławskich, Elżbieta Młyńczyk-Pokutycka	Barlickiego 3-5, 55-080 Kąty Wrocławskie
28.	All Dent. Prywatna praktyka stomatologiczna w Kątach Wrocławskich	Wrocławska 12a/3, 55-080 Kąty Wrocławskie
29.	Praktyka Lekarska w Kątach Wrocławskich, Elżbieta Ambrożewicz	ul. Grunwaldzka 25, 55-080 Kąty Wrocławskie

30.	Art Dentica Centrum Stomatologiczno-Medyczne w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 69, 55-080 Kąty Wrocławskie
31.	Salvus Centrum Stomatologiczne Kąty Wrocławskie Chirurgia & Implantologia	ul. Akacjowa 3, 55-080 Kąty Wrocławskie
32.	Medenti Klinika Dentystyczna w Kątach Wrocławskich	ul. Kołłątaja 15, 55-080 Kąty Wrocławskie
33.	NeoDENT Nowoczesna stomatologia w Kątach Wrocławskich	Smolec, ul. Wierzbowa, 55-080 Kąty Wrocławskie
34.	Przychodnia Stomatologiczna Salvus Lekarzy Dentystów Piotra i Elżbiety Papiór w Smolcu	Smolec, ul. Akacjowa 3, 55-080 Kąty Wrocławskie
35.	Centrum Medyczne Sonomed w Smolcu	Smolec, ul. Hebanowa 1, 55-080 Kąty Wrocławskie
36.	Apteka Cef@rm 36,6 w Kątach Wrocławskich	ul. Staszica 1b, 55-080 Kąty Wrocławskie
37.	Apteka Cef@rm 36,6 w Kątach Wrocławskich	ul. Kołłątaja 13, 55-080 Kąty Wrocławskie
38.	Apteka „Pod Aeroplanem” w Smolcu	Smolec, ul. Bukowa 1, 55-080 Kąty Wrocławskie
39.	Apteka prywatna „Pod Cedrem” w Kątach Wrocławskich	ul. Rynek 15, 55-080 Kąty Wrocławskie
40.	Apteka „Przyjazna” w Kątach Wrocławskich	ul. Staszica 20, 55-080 Kąty Wrocławskie
41.	Apteka „Verbena” w Smolcu	Smolec, ul. Główna 37, 55-080 Kąty Wrocławskie
42.	Apteka „Ogólnodostępna” w Gniechowicach	Gniechowice, ul. Wrocławska 57, 55-080 Kąty Wrocławskie.
43.	Apteka „Smolecka” w Smolcu	Smolec, ul. Wierzbowa 9, 55-080 Kąty Wrocławskie

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2020-2021, liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była niższa niż 2019 r. (116.808 w 2019 r., 81.376 w 2020 r., 89.542 w 2021 r.), podobnie jak liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (141.449 w 2019 r., 98.735 w 2020 r., 109.068 w 2021 r.). Wpływ na niższą liczbę porad udzielonych w latach 2020-2021 miała pandemia Covid-19. Ocenia się, że spośród lekarzy specjalistów, brakuje w szczególności psychiatry, alergologa, angiologa, gastrologa, pulmonologa, pediatri i geriatry.

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarstwa dla mieszkańców gminy realizują placówki działające poza gminą, głównie we Wrocławiu. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Podmioty lecznicze funkcjonujących poza gminą, realizujące dla mieszkańców gminy specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu, Poradnia (Gabinet) Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	ul. Strzelców 2, 55-050 Sobótka
2.	Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka we Wrocławiu – Centrum Medycyny Ratunkowej Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	ul. gen. Augusta Emila Fieldorfa 2, 54-049 Wrocław-Fabryczna
3.	„Gemini-Med.” Sp. z o.o. Gabinet Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej w Środzie Śląskiej	ul. Kolejowa 16a, 55-300 Środa Śląska
4.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Świdnicy, Poradnia (Gabinet) nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej	ul. Leśna 31, 58-100 Świdnica
5.	Szpital Specjalistyczny im A. Falkiewicza we Wrocławiu, Poradnia (Gabinet) Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	ul. Warszawska 2, 52-114 Wrocław
6.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu, Poradnia (Gabinet) Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej	ul. Kamieńskiego 73a, 51-124 Wrocław-Psie Pole
7.	Centrum Medyczne „Estomedica” we Wrocławiu, Pomoc Wieczorna, Poradnia Stomatologiczna	ul. Słowiańska 27b, 50-235 Wrocław-Śródmieście
8.	4 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu, Szpitalny Oddział Ratunkowy	ul. Weigla 5, 50-981 Wrocław-Krzyki
9.	Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii we Wrocławiu, Izba Przyjęć III	ul. Grabiszyńska 105, 53-439 Wrocław
10.	Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o. we Wrocławiu, Izba Przyjęć	ul. Wybrzeże J. Conrada-Korzeniowskiego 18, 50-226 Wrocław-Psie Pole
11.	Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Szpitalny Oddział Ratunkowy	ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław
12.	Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu, Izba Przyjęć Chirurgii Dziecięcej	ul. Marii Curie-Skłodowskiej 52, 50-368 Wrocław-Śródmieście
13.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu, Izba Przyjęć	ul. Koszarowa 5, 51-149 Wrocław-Psie Pole

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

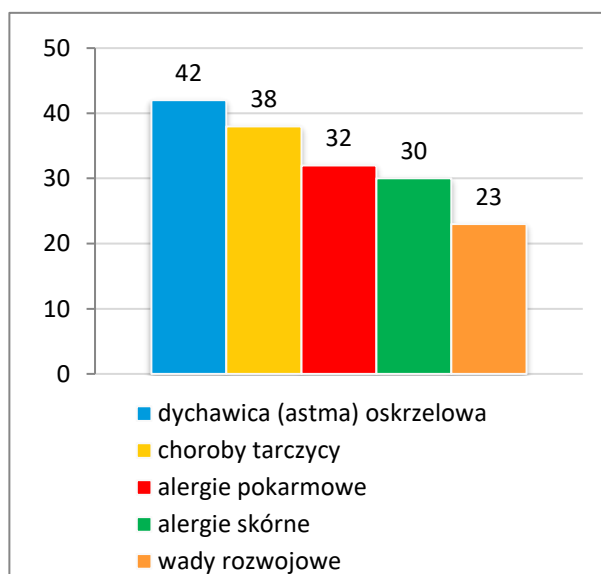
Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarcza Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich. Wynika z nich, że w 2021 r. z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 212 dzieci i młodzieży oraz 4.455 osób dorosłych.

Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: dychawica (astma) oskrzelowa (42 osoby), choroby tarczycy (38), alergie pokarmowe (32), alergie skórne (30), wady rozwojowe (23), otyłość (13), choroby układu moczowego (12), niedokrwistość i zaburzenia rozwoju (po 7), zniekształcenia kręgosłupa (6) oraz upośledzenie umysłowe i padaczka (po 5). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (2.752 osoby), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (1.600), cukrzycę (863), przewlekłe choroby układu trawiennego (710), choroby tarczycy (564), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (225), nowotwory (220), choroby obwodowego układu nerwowego (185), niedokrwistość (165) i otyłość (59).

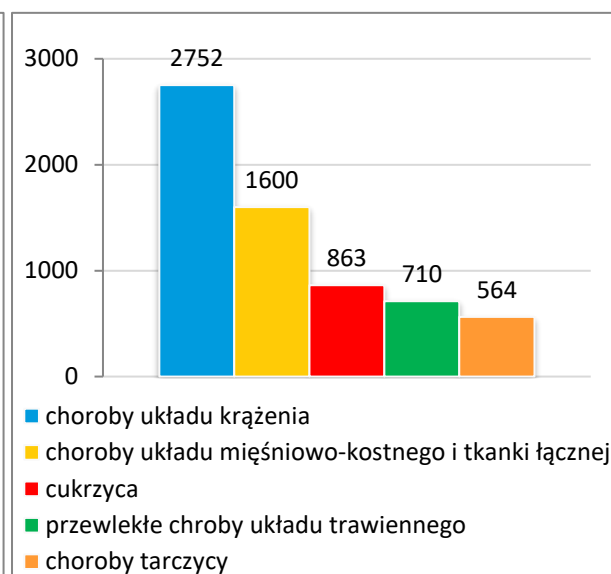
Na koniec 2021 r. łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 13.611, w tym 2.962 dzieci.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2021 r.

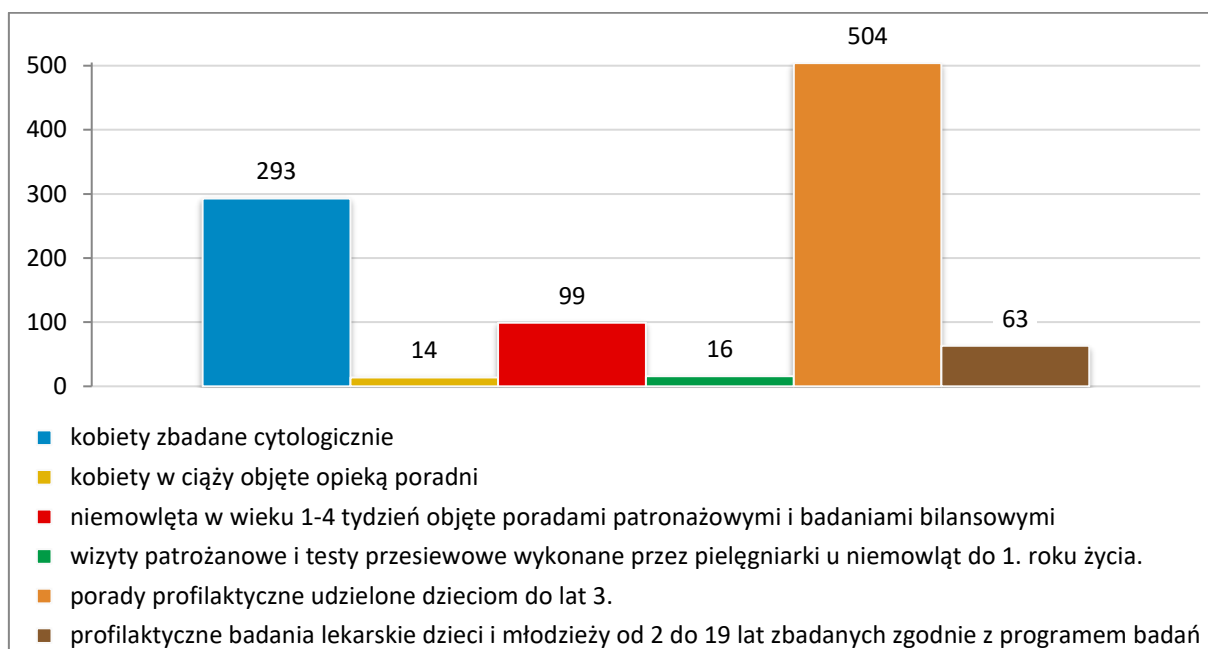

Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2021 r.

Źródło danych: Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich.

W 2021 r. Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich sprawował także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2021 r.

Źródło danych: Zespół Opieki Ambulatoryjnej w Kątach Wrocławskich.

W 2021 r. w badaniach cytologicznych wzięły udział 293 kobiety, a opieką poradni objęto 14 kobiet w ciąży, którym udzielono 60 porad. Poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 99 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia. Liczba wizyt patrożanowych i testów przesiewowych wykonanych przez pielęgniarki u niemowląt do 1. roku życia wyniosła 16. Z porad profilaktycznych korzystały dzieci do lat 3. (udzielono 504 takie porady), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 63 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

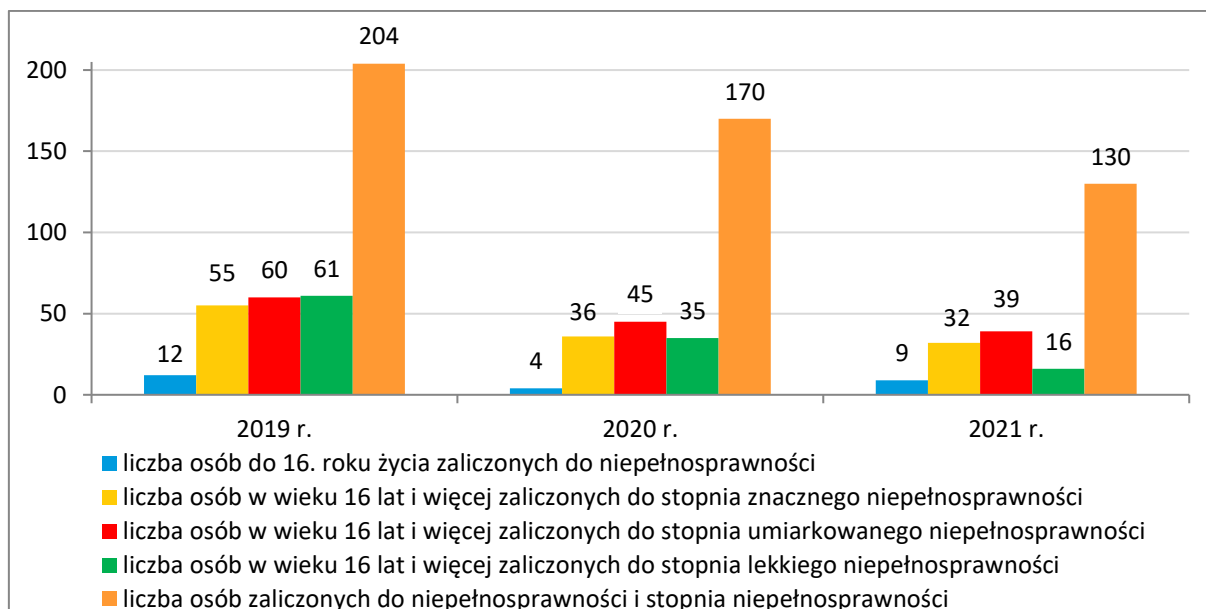
W latach 2019-2021 w gminie realizowano program zdrowotny „Rehabilitacja Lecznicza (Fizjoterapia i Kinezyterapia) Mieszkańców Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie”. Jego celem była poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy, głównie poprzez zmniejszenie zachorowalności i jej skutków oraz poprawę jakości życia osób chorych i przywracanie im sprawności.

W 2021 r. gmina realizowała także Program zdrowia psychicznego, a w jego ramach pilotażowy projekt, podczas którego zorganizowano interaktywne warsztaty pn. „Trening umiejętności społecznych wśród uczniów i nauczycieli wybranych gminnych placówek oświatowych”. Tematyka warsztatów obejmowała komunikację, asertywność, radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych, panowanie nad emocjami, integrację i współpracę w klasie, budowanie relacji oraz rozwiązywanie konfliktów. Koszt realizacji projektu wyniósł 10 750,00 zł.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu. Według jego danych, po wzroście w 2020 r., rok później liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16. roku życia) spadła (48 w 2019 r., 54 w 2020 r., 43 w 2021 r.), a liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16. roku życia) zmniejszała się z roku na rok (156 w 2019 r., 116 w 2020 r., 87 w 2021 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON we Wrocławiu do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2019-2021

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich obejmuje wsparciem część osób z niepełnosprawnością, pomagając im wypełniać role społeczne i zawodowe. W 2019 r. z powodu niepełnosprawności ze świadczeń

pomocy społecznej w gminie skorzystało 72 rodziny liczące 127 osób, rok później – 66 rodzin liczących 97 osób, a w 2021 r. – 65 rodzin liczących 99 osób.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat form pomocy udzielanej przez GOPS osobom z niepełnosprawnością w gminie.

Tabela 15. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2019-2021

formy świadczeń	liczba osób, którym przyznano świadczenie			kwota świadczeń		
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
zasiłek stały	38	37	30	185.144	173.223	149.764
zasiłek okresowy (z powodu niepełnosprawności)	2	2	2	2.975	3.344	2.310
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	25	22	21	37.670	27.840	28.320
zasiłek pielęgnacyjny	279	296	309	629.032	717.960	764.992
świadczenie pielęgnacyjne	67	63	73	1.102.989	1.260.855	1.522.419
specjalny zasiłek opiekuńczy	8	5	6	57.763	66.040	57.763
Zasiłek dla opiekuna	3	3	2	31.000	22.940	19.840

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich.

Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, do podmiotów działających na rzecz mieszkańców gminy z niepełnosprawnością należą do nich m.in.: Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich (ul. 1 Maja 43a, 55-080 Kąty Wrocławskie), Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach (Małkowice, ul. Klasztorna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie), Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jasz kotlu (Jasz kotle 21, 55-080 Kąty Wrocławskie), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu (ul. Kościuszki 131, 50-529 Wrocław), Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelaktualnie w Opolnicy (Opolnica 58, 57-256 Bardo), Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelaktualnie w Szklarskiej Porębie (ul. Caritas 4, 58-580 Szklarska Poręba), Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Ścinawce Dolnej w Ścinawce Dolnej (Ścinawka Dolna 21/5, 57-410 Ścinawka Średnia), Dom Pomocy Społecznej w Nysie (ul. Świętojańska 6/6, 48-303 Nysa), Dom Pomocy Społecznej

w Jaskulinie (Jaskulin15, 58-170 Dobromierz), Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelaktualnie w Ludwikowicach Śląskich (ul. Wiejska 9, 57-Ludwikowice Śląskie), Dom Pomocy Społecznej w Prószkowie (ul. Zamkowa 8, 46-060 Prószków), Dom Pomocy Społecznej w Klisinie (Klisino 100, 48-118 Lisięcice) z filiami w Dzbańcach (Dzbańce-Osiedle, 48-140 Branice), Bliszczycach (Bliszczyce 76, 48-140 Branice) i Głubczycach (ul. Dworcowa 10, 48-100 Głubczyce), Dom Pomocy Społecznej w Szarocinie (Szarocin 1, 58-400 Kamienna Góra), Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Salutaris” w Złotym Stoku (ul. Spacerowa 5, 57-250 Złoty Stok), Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach (Wierzbice, ul. Lipowa 44, 55-040 Kobierzyce) oraz Stowarzyszenie Krzyś „Byś Kolorowo Żył” w Kątach Wrocławskich (ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie).

6. DZIAŁANIA GMINY W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19

Pandemia Covid-19 znacząco wpłynęła na większość dziedzin życia, tworząc nową rzeczywistość a z nią nowe problemy społeczne. Szczególnie uwydatniły się braki kadrowe w służbie zdrowia i domach pomocy społecznej; wyraźniej zarysowała samotność seniorów, przemoc w rodzinach, cyberprzemoc, uzależnienia behawioralne (głównie od sieci Internet), pojawiły się problemy psychiczne wynikające z izolacji.

Skutki pandemii to także groźba utraty pracy, a co za tym idzie prowadzące do ubóstwa zmniejszenie lub utrata dochodów osób i rodzin, pogorszenie stanu zdrowia z uwagi na utrudnienia w dostępie do lekarzy, w tym specjalistów (zarówno rzeczywiste, jak i wynikające z lęku pacjentów). Analizując ofertę pomocy w związku z pandemią Covid-19, należy podkreślić, iż większy problem krył się w dotarciu z informacją o dostępnej i możliwej pomocy niż z jej rzeczywistym brakiem.

W gminie Kąty Wrocławskie, w czasie trwania pandemii Covid-19, podejmowano działania służące jej ograniczeniu oraz zapewnieniu pomocy i wsparcia osobom najbardziej jej skutkami dotkniętym. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich przystąpił do realizacji programu „Wspieraj Seniora”, w ramach którego udzielano pomocy zgłaszającym taką potrzebę osobom starszym. Dodatkowo pracownicy udzielali informacji oraz prowadzili rozmowy wspierające osoby samotne, pozostające w domu.

W związku z wprowadzeniem stanu pandemii Covid-19 zostały wstrzymane eksmisje z lokali mieszkalnych. Swój udział w działaniach z nią związanych mieli również strażacy jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, którzy byli angażowali do transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień.

W połowie maja 2022 r. stan epidemii został w Polsce zastąpiony stanem zagrożenia epidemicznego. Władze gminy oceniają, iż nabyły doświadczenie i wypracowały mechanizmy sprawnego reagowania w razie powrotu zagrożenia.

7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

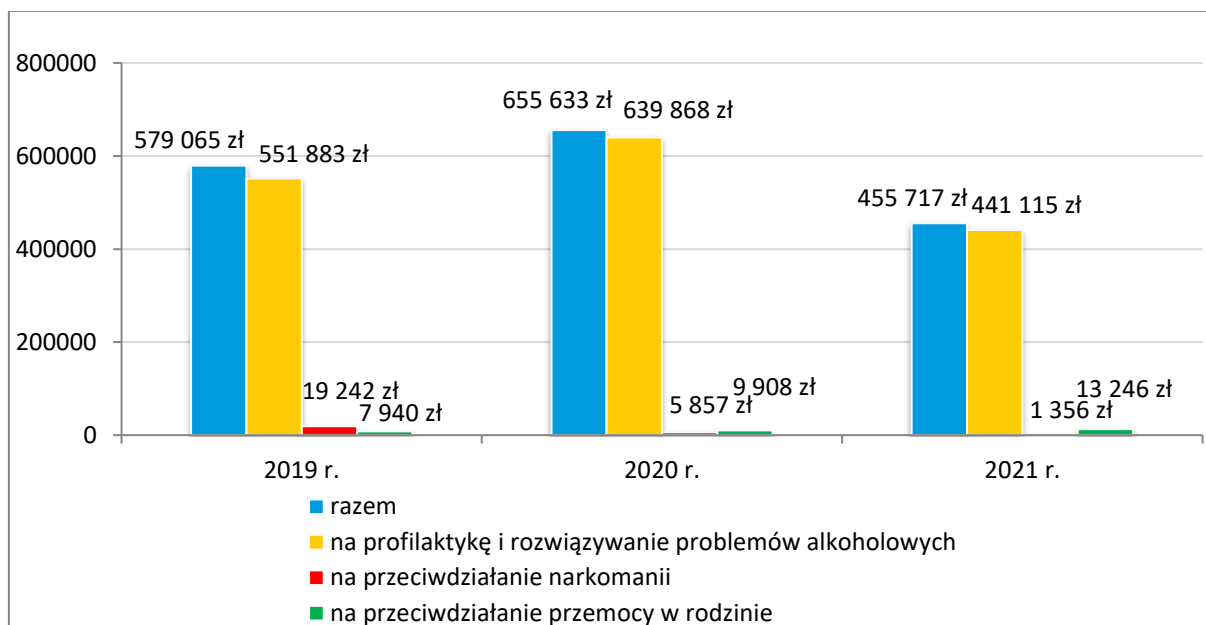
Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie, choć występuje również w rodzinach o wysokim statusie społecznym. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby z niepełnosprawnością, starsze i chore.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie Kąty Wrocławskie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w latach 2019-2021.

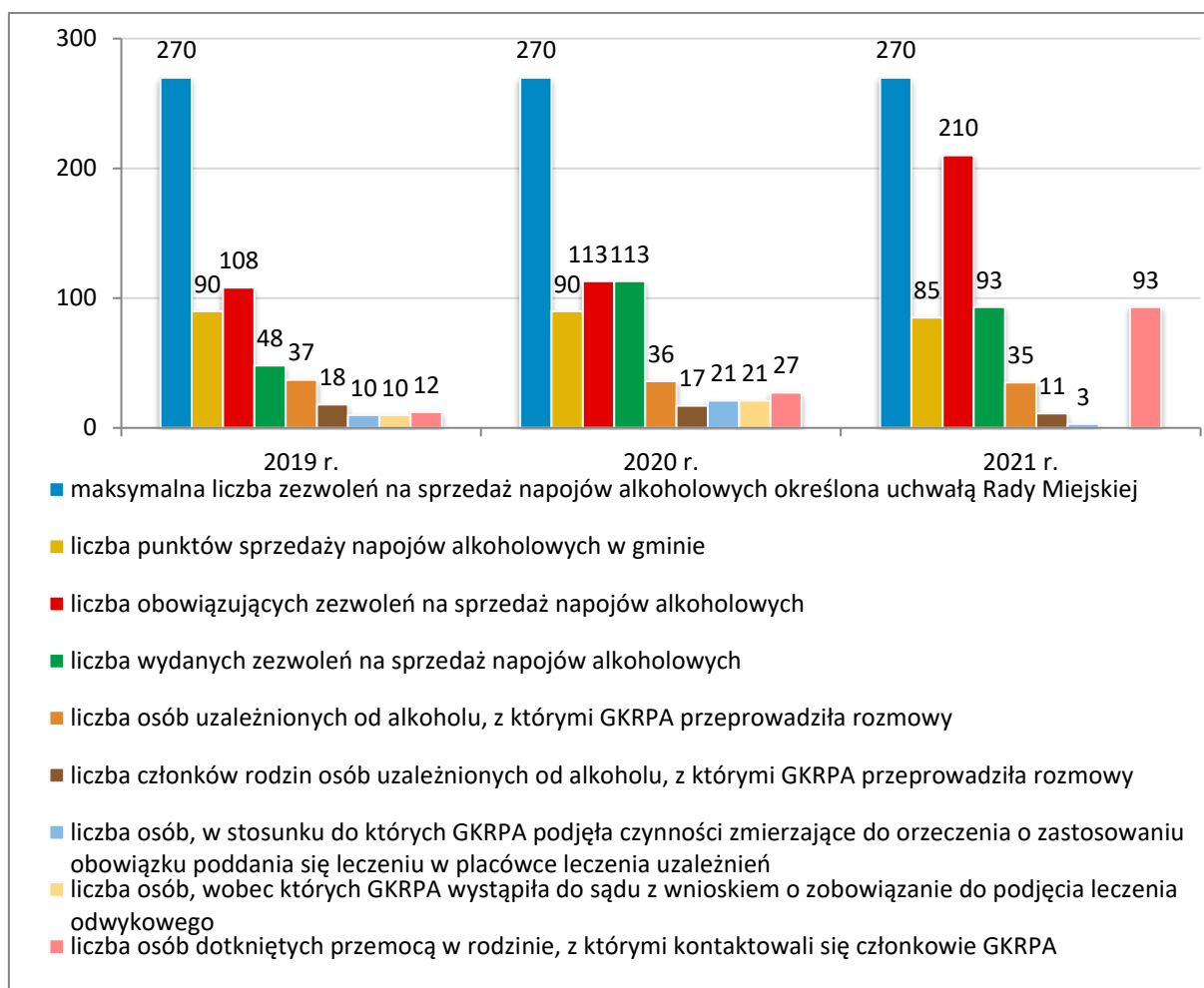
Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2019-2021

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Po wzroście w 2020 r., rok później wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie spadła (579.065 zł w 2019 r., 655.633 zł w 2020 r., 455.717 zł w 2021 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Kąty Wrocławskie, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. W ramach swoich zdań Komisja m.in. opiniuje wnioski w sprawie wydania lub cofnięcia zezwolenia na alkohol, kontroluje punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, przeprowadza rozmowy motywujące, udziela porad osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2019-2021

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

W latach 2019-2021 określona uchwałą Rady Miejskiej maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie była na tym samym poziomie (po 270), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w 2021 r. nieznacznie niższa niż w latach 2019-2020 (po 90 w latach 2019-2020, 85 w 2021 r.). Liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2021 r. znacznie wzrosła w porównaniu z latami 2019-2020 (108 w 2019 r., 113 w 2020 r., 210 w 2021 r.). Z kolei po znacznym wzroście w 2020 r., rok później liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych spadła (48 w 2019 r., 113 w 2020 r., 93 w 2021 r.).

W latach 2019-2021 na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy (37 w 2019 r., 36 w 2020 r., 35 w 2021 r.), a liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi Komisja przeprowadzała rozmowy w 2021 r.,

była znacznie niższa niż w latach 2019-2020 (18 w 2019 r., 17 w 2020 r., 11 w 2021 r.).

W analizowanym okresie GKRPA podejmowała także czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (w stosunku do 10 osób w 2019 r., 21 osób w 2020 r. i 3 osób w 2021 r.) i występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (w przypadku 10 osób w 2019 r., 21 osób w 2020 r.).

W 2021 r., w porównaniu z latami poprzednimi, znacznie wzrosła liczba osób doznających przemocy w rodzinie (12 w 2019 r., 19 w 2020 r., 45 w 2021 r.) i stosujących przemoc w rodzinie (8 w 2020 r., 48 w 2021 r.), z którymi kontaktowali się członkowie Komisji.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: działające w Kątach Wrocławskich – Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i działający przy nim Zespół Interdyscyplinarny oraz Komisariat Policji, Zespół Lecznictwa Ambulatoryjnego w Kątach Wrocławskich, we Wrocławiu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodek Interwencji Kryzysowej, a w Środzie Śląskiej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich	ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych w Kątach Wrocławskich	ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich	ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
Zespół Interdyscyplinarny w Kątach Wrocławskich	ul. Nowowiejska 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
Zespół Lecznictwa Ambulatoryjnego w Kątach Wrocławskich	ul. Staszica 9, 55-080 Kąty Wrocławskie
Grupa AA w Kątach Wrocławskich	55-080 Kąty Wrocławskie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu	ul. Kościuszki 131, 50-529 Wrocław
Ośrodek Interwencji Kryzysowej we Wrocławiu	ul. Bora Komorowskiego 31, 51-210 Wrocław
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej	ul. Wrocławska 2, 55-300 Środa Śląska
Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 16, 55-080 Kąty Wrocławskie
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej	ul. św. Andrzeja 3, 55-300 Środa Śląska

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

W funkcjonującym w Kątach Wrocławskich Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych usługi, świadczy specjalista psychoterapii uzależnień. Oferowana pomoc obejmuje: prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz konsultacji i rozmów terapeutycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przemocy w rodzinie, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w zakładach leczenia odwykowego, a członków rodzin osób uzależnionych lub doświadczających przemocy do podjęcia psychoterapii dla podwyższenia własnej wartości, a także udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończonej terapii odwykowej oraz osobom dotkniętym przemocą.

W latach 2020-2021 Zespół Lecznictwa Ambulatoryjnego w Kątach Wrocławskich udzielił informacji o możliwości uzyskania zaświadczenia lekarskiego w związku z przemocą odpowiednio 3 i 2 osobom.

W 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, oferujące pomoc prawną, psychologiczną, pedagogiczną, rodzinną, socjalną, udział w programach korekcyjno-edukacyjnym i psychologiczno-terapeutycznym, objął wsparciem 4 osoby z gminy Kąty Wrocławskie. Z kolei w 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskim, świadczące pomoc psychologiczną i wsparcie w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego, udzieliła wsparcia 3 osobom z gminy.

W latach 2019-2020 w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej we Wrocławiu, oferujący poradnictwo socjalne, prawne i psychologiczne oraz schronienia, objął wsparciem odpowiednio 5 i 1 mieszkańca gminy.

W latach 2019-2021 Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich, w ramach swojej działalności, podejmował m.in. działania prewencyjne wobec sprawców (wobec 87 osób w 2019 r., 103 osób w 2020 r., 99 osób w 2021 r.), udzielał

informacji na temat możliwości uzyskania pomocy, wszczynął postępowania przygotowawcze przeciwko osobom podejrzanym o znęcanie się nad osobą najbliższą (w stosunku do 30 osób w 2019 r., 28 osób w 2020 r. i 29 w 2021 r.) oraz wydawał nakazy opuszczenia mieszkania i zakazy zbliżania się do mieszkania (wobec 5 osób w 2021 r.).

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej, w latach 2019-2021 nadzorem kuratora objętych zostało odpowiednio 3, 7 i 9 osób z gminy.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, spektakli, festynów i innych imprez plenerowych, konkursów, pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć w świetlicach środowiskowych, wypoczynku dla dzieci i młodzieży, oraz szkoleń i warsztatów dla rodziców.

8. EDUKACJA I WYCHOWANIE, OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3.

Gmina Kąty Wrocławskie posiada bazę oświatową, na którą składają się zarówno placówki publiczne (6 szkół podstawowych i 4 przedszkola) oraz niepubliczne (2 szkoły podstawowe, 8 przedszkoli i 1 punkt przedszkolny).

Na terenie gminy działają również placówki zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3 – 8 żłobków (w tym 1 publiczny i 7 niepublicznych) oraz 1 niepubliczny klub malucha.

Dane szczegółowe na temat działających w gminie placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
placówki publiczne		
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. kard. Bolesława Kominka w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 59, 55-080 Kąty Wrocławskie
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Kątach Wrocławskich	ul. Brzozowa 6, 55-080 Kąty Wrocławskie
3.	Szkoła Podstawowa w Gniechowicach	Gniechowice, ul. Szkolna 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
4.	Szkoła Podstawowa w Małkowicach	Małkowice, ul. Szkolna 3, 55-080 Kąty Wrocławskie
5.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sadkowie (Szkoła Podstawowa, Przedszkole Publiczne)	Sadków, ul. Szkolna 9, 55-080 Kąty Wrocławskie

6.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smolcu (Szkoła Podstawowa, Przedszkole Publiczne)	Smolec, ul. Kościelna 2, 55-080 Kąty Wrocławskie
7.	Przedszkole Publiczne w Kątach Wrocławskich	ul. Drzymały 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
8.	Przedszkole Publiczne nr 2 w Kątach Wrocławskich	ul. Sybiraków 38, 55-080 Kąty Wrocławskie
9.	Gminny Żłobek „Skrzat” w Kątach Wrocławskich	ul. Sybiraków 36, 55-080 Kąty Wrocławskie
placówki niepubliczne		
10.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Zachowicach	Zachowice, ul. Słoneczna 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
11.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa Międzynarodowa Akademia Montessori w Mokronosie Górnym	Mokronos Górny, ul. Wrocławska 25, 55-080 Kąty Wrocławskie
12.	Niepubliczne Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety w Kątach Wrocławskich	ul. Staszica 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
13.	Niepubliczne Przedszkole Centrum Montessori Pestka w Zabrodziu	Zabrodzie 21a, 52-340 Wrocław
14.	Niepubliczne Przedszkole Językowe Europejska Akademia dziecka w Smolcu	Smolec, ul. Główna 84, 55-080 Kąty Wrocławskie
15.	Niepubliczne Przedszkole „Junior” w Kątach Wrocławskich	ul. ks. Zielińskiego 5, 55-080 Kąty Wrocławskie
16.	Niepubliczne Przedszkole International Montessori Academy w Mokronosie Górnym	Mokronos Górny, ul. Wrocławska 25, 55-080 Kąty Wrocławskie
17.	Niepubliczne Przedszkole „Ziarenko Happy Home” w Zabrodziu	Zabrodzie 7, 52-327 Wrocław
18.	Niepubliczne Przedszkole Fabryka Talentów w Krzeptowie	Krzeptów, ul. Tymiankowa 1/1u, 55-080 Kąty Wrocławskie
19.	Niepubliczne Przedszkole „Tęcza” w Kątach Wrocławskich	ul. Imbirowa 1c, 55-080 Kąty Wrocławskie
20.	Niepubliczny Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Imago” w Krzeptowie	Krzeptów, ul. Tymiankowa 1/5u-6u, 55-080 Kąty Wrocławskie
21.	Niepubliczny Żłobek „U-Hanulki” w Smolcu	Smolec, ul. Mahoniowa 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
22.	Niepubliczny Żłobek „Maluchy i Spółka” w Smolcu	Smolec, ul. Główna 64, 55-080 Kąty Wrocławskie
23.	Niepubliczny Żłobek „Akademia Maluszka” w Smolcu	Smolec, ul. Główna 84, 55-080 Kąty Wrocławskie
24.	Niepubliczny Żłobek „Klub Maluszka Tęcza” w Kątach Wrocławskich	ul. Imbirowa 1c, 55-080 Kąty Wrocławskie
25.	Niepubliczny Żłobek „Happy House” w Krzeptowie	Krzeptów, ul. Tymiankowa 1, 55-080 Kąty Wrocławskie
26.	Niepubliczny Żłobek „Asy Bobasy” w Smolcu	Smolec, ul. Żurawinowa 5, 55-080 Kąty Wrocławskie
27.	Niepubliczny Żłobek „Troskliwa kraina” w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 38, 55-080 Kąty Wrocławskie
28.	Niepubliczny Klub Malucha „Tuptusie” w Smolcu	Smolec, ul. Bukowa 1, 55-080 Kąty Wrocławskie

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

W roku szkolnym 2021/2022 do placówek przedszkolnych uczęszczało łącznie 1.292 dzieci, a w szkołach podstawowych naukę pobierało w sumie 2.903 uczniów. Kadra pedagogiczna w placówkach przedszkolnych liczyła łącznie 106 nauczycieli,

a w szkołach podstawowych 407 nauczycieli. W placówkach zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3. pieczę sprawowano nad 344 dziećmi, a kadra liczyła w sumie 45 opiekunów. Warto dodać, że według Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2019-2021 liczba dzieci w wieku do lat 3. w gminie była zbliżonym poziomie (94 w 2019 r., 90 w 2020 r., 88 w 2021 r.).

9. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Działalność kulturalna, artystyczna i rekreacyjna w gminie Kąty Wrocławskie ogniskuje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich, w strukturach którego działają Biblioteka Publiczna i Regionalna Izba Pamięci.

Ośrodek prowadzi wielokierunkową działalność w obszarze wychowania, edukacji oraz upowszechniania kultury i sportu, zajmując się organizacją i koordynacją imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, zajęć dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych (np. wokalnych, instrumentalnych, sztuki wizualnej, estetyki ruchu, nauki i techniki, zajęć dla seniorów), różnych form edukacji kulturalnej, wypoczynku letniego i zimowego, promocją kultury i historii regionu oraz lokalnych artystów, a także utrzymywaniem i udostępnianiem bazy sportowo-rekreacyjnej. W 2021 r. Ośrodek zatrudniał 41 pracowników, a w organizowanych przez placówkę wydarzeniach brało jednorazowo udział od kilkudziesięciu do kilkuset osób (liczba zarejestrowanych uczestników zajęć wyniosła 337). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. na terenie gminy zorganizowano 39 imprez, w których uczestniczyło 6.820 osób. Ośrodek posiada filię w Smolcu, w której w analizowanym roku zatrudnionych było 3 pracowników (liczba zarejestrowanych uczestników zajęć wyniosła 325).

Udostępnianiem książek, czasopism, prowadzeniem działalności informacyjno-bibliograficznej w gminie zajmuje się Biblioteka Publiczna w Kątach Wrocławskich posiadająca filię w Smolcu. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 r. księgozbiór Biblioteki liczył 33.176 woluminów, liczba czytelników wyniosła 1.438, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz 32.578 woluminów. Biblioteka i jej filia, obok podstawowej działalności, prowadzą działalność związaną z popularyzacją książki i czytelnictwa, organizują konkursy, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, wystawy, wystawki tematyczne i rocznicowe; przyjmują wycieczki, zapoznając ich uczestników z pracą bibliotek, prowadzą różnorodne zajęcia z małymi czytelnikami. Placówki biorą czynny udział w Ogólnopolskim

Tygodniu Bibliotek, Narodowym Czytaniu i Nocy Bibliotek. W 2021 r. Biblioteka zatrudniała 5 pracowników, a jej filia 1 pracownika.

Regionalna Izba Pamięci w Kątach Wrocławskich zajmowała się gromadzeniem i udostępnianiem artefaktów z historii regionu. W 2021 r. placówka zatrudniała 2 pracowników, a liczba osób, które odwiedziły ją w ciągu roku, wyniosła 2.347.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 18. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kątach Wrocławskich	ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie
2.	Filia Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Smolcu	Smolec, ul. Główna 47, 55-080 Kąty Wrocławskie
3.	w tym: Gminna Biblioteka Publiczna w Kątach Wrocławskich	ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie
4.	w Filia Biblioteki Publicznej w Smolcu	Smolec ul. Główna 47, 55-080 Kąty Wrocławskie
5.	Regionalna Izba Pamięci w Kątach Wrocławskich	ul. Rynek 2, 55-080 Kąty Wrocławskie

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Do najważniejszych imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych na terenie gminy należą: Dni Kątów Wrocławskich, Dożynki Gminne, Jarmark Wielkanocny, Jarmark Bożonarodzeniowy, Zimowe Ogólnopolskie Spotkania Taneczne, Obchody Święta Konstytucji 3 Maja, Uroczystości Narodowego Święta Niepodległości 11 listopada oraz półkolonie letnie i ferie zimowe dla dzieci.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna, na którą składają się m.in. hala sportowa z boiskami zewnętrznymi, Stadion Miejski, kompleks sportowy „Orlik” i basen. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Hala Widowiskowo Sportowa z boiskami zewnętrznymi w Kątach Wrocławskich	ul. Brzozowa 4, 55-080 Kąty Wrocławskie
	w tym: boisko plażowe	
	boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni	
	boisko siatkarskie	
	boisko koszykarskie	

	Stadion Miejski w Kątach Wrocławskich	
2.	w tym: korty tenisowe boisko wielofunkcyjne w bieżnia lekkoatletyczna	ul. Zwycięstwa 27, 55-080 Kąty Wrocławskie
3.	Hala Sportowa w Kątach Wrocławskich	ul. Zwycięstwa 27, 55-080 Kąty Wrocławskie
	Kompleks sportowy „Orlik” w Sadkowie	
4.	w tym: boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni w boisko wielofunkcyjne	ul. Szkolna 9, Sadków, 55-080 Kąty Wrocławskie
5.	Teren rekreacyjny o naturalnej nawierzchni w Kątach Wrocławskich	ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie
6.	Basen „Delfinek” w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 59, 55-080 Kąty Wrocławskie

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Do ważniejszych imprez sportowo-rekreacyjnych organizowanych w gminie należą: Nocny Maraton Ryś i Ryś Rodzinny, Wytrzymałościówka rowerowa, Mistrzostwa Kątów Pump Track, Mistrzostwa Polski w piłce ręcznej plażowej, Turniej mini siatkówki Volleymania Dolny Śląsk, turnieje w ramach Dolnośląskiej Ligi Żaków i Orlików, Puchar Dolnego Śląska w Badmintonie.

Gmina Kąty Wrocławskie posiada liczne walory przyrodnicze i kulturowe, umożliwiające prowadzenie i rozwijanie działalności turystycznej. Na jej terenie znajduje się znaczny fragment Parku Krajobrazowego „Dolina Bystrzycy” oraz malownicze piesze i rowerowe szlaki turystyczne, w tym szlak rowerowy EuroVelo 9. Do największych atrakcji należą: Adrenalina Park w Sokolnikach – ponad 12 hektarów zagospodarowanego terenu w dolinie Strzegomki, służącego rekreacji (m.in. parki linowe, tyrolki, quady, paintball, trampolina eurobungee), Wioski Indiańskie Pocahontas (place zabaw, miejsca spotkań i imprez), Pałac w Krobielowicach z XVI w. (mieści się w nim Muzeum Waterloo).

Sięgającą XIII w. historię Kątów Wrocławskich dokumentują zachowane zabytki. Do ważniejszych, cennych kulturowo obiektów w gminie należą: w Kątach Wrocławskich – układ urbanistyczny, zabudowa Rynku i przylegających ulic, kamienice z XVIII i XIX w., fragmenty miejskich murów obronnych z XIV-XVI w.; ratusz z renesansową wieżą z zegarem z 1613 r., Regionalna Izba Pamięci oraz Biblioteka publiczna mieszczące się w budynku dawnego kościoła ewangelickiego w Rynku, zespół dworca kolejowego z początków XX w., zespół pałacowy z 1910 r., a także ruiny renesansowego zamku w Smolcu, liczne zabytki sakralne, jak

gotycki kościół parafialny pw. św. Apostołów Piotra i Pawła, posąg św. Jana Nepomucena, zespół dawnego kościoła ewangelickiego w Smolcu czy krzyże pokutne.

10. EKONOMIA SPOŁECZNA I SOLIDARNA

Ekonomia społeczna i solidarna to sfera będąca przejawem społeczeństwa obywatelskiego, w której działalność ekonomiczna i pożytku publicznego służy realizacji celów społecznych. Należą do nich: zatrudnianie i reintegracja osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności osób z niepełnosprawnością, bezrobotnych oraz seniorów), wspieranie podmiotowości i samodzielności tych osób oraz odbudowa ich zdolności do pełniejszego uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym, a także działalność na rzecz rozwoju lokalnego.

Cele ekonomii społecznej i solidarnej realizowane są przez podmioty ekonomii społecznej, do których zalicza się:

- przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne), które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- jednostki reintegracyjne (m.in. zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej czy centra integracji społecznej, których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- podmioty działające w sferze pożytku publicznego – organizacje pozarządowe oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. inwalidów i niewidomych.

W gminie Kąty Wrocławskie funkcjonuje ponad 20 podmiotów ekonomii społecznej. Poza Warsztatami Terapii Zajęciowej w Małkowicach, są to organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy podejmuje wspólne działania na podstawie uchwalanego corocznie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celem nadrzędnym tej współpracy jest zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych gminy poprzez włączenie organizacji w ich realizację oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy gminą a organizacjami.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie podmiotów ekonomii społecznej. Uwzględniają one m.in. informacje na temat obszarów i odbiorców ich działań, które określają ich zdolności do realizacji usług społecznych, w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Tabela 20. Podmioty ekonomii społecznej w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	obszary działań	odbiorcy działań
1.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach , Małkowice, ul. Klasztorna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie	ochrona zdrowia	dorośli z niepełnosprawnością
2.	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Kąckiej , ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie	rozwój lokalny	społeczność lokalna
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Gniechowic , Gniechowice, ul. Kątecka 59, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Kątach Wrocławskich , ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja, sport, turystyka, rekreacja, hobby	osoby starsze, kombatancki
5.	Towarzystwo Przyjaciół Smolca , ul. Wrzosowa 5a/2, Smolec, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
6.	Stowarzyszenie Krzyś – Byś Kolorowo Żył , ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie	usługi socjalne, pomoc społeczna	dzieci i dorośli z niepełnosprawnością
7.	Fundacja Byś Kolorowo Żył , ul. Konwaliowa 4, 55-080 Kąty Wrocławskie	usługi socjalne, pomoc społeczna	osoby starsze, kombatancki
8.	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego Leśniczówka Kamionna , Kamionna 18, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna
9.	Fundacja Smolec , Smolec, ul. Główna 47, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja, sport, turystyka, rekreacja, hobby	osoby starsze, kombatancki
10.	Fundacja na rzecz dzieci i młodzieży „Na krańcu tęczy” , Szymanów 2F, 55-080 Kąty Wrocławskie	edukacja, wychowanie	dzieci, młodzież
11.	Stowarzyszenie Chóru Smolec CANTANS , Smolec, ul. Starowiejska 2a, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja	społeczność lokalna

12.	Wrocławski Klub Polskiej Sztuki Walki Signum Polonicum , ul. 1 Maja 30, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
13.	Kąteckie Towarzystwo Tenisowe „Smecz” , ul. Brzozowa 21/8, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	wszyscy zainteresowani
14.	Klub Footballu Amerykańskiego Jaguars Kąty Wrocławskie , Pełcznica 47, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
15.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Kątecki Klub Koszykówki „Maximus” , ul. 1 Maja 48c/11, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
16.	Stowarzyszenie Piłki Siatkowej Kąty Wrocławskie , ul. Grunwaldzka 27, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
17.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej GOKiS Kąty Wrocławskie , ul. Brzozowa 4, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
18.	Klub Biegacza Kąty Wrocławskie , ul. Żeromskiego 26, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
19.	Smoleckie Towarzystwo Tenisowe „Return” , ul. Śliwkowa 134, Smolec, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
20.	Polski Związek Wędkarski, Okręg we Wrocławiu, Koło nr 7 w Kątach Wrocławskich , 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	społeczność lokalna
21.	Uczniowski Klub Sportowy Luks Smolec , Smolec, ul. Zielona 1, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
22.	Uczniowski Klub Sportowy Omega Smolec , Smolec, ul. Antracytowa 7/1, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
23.	Uczniowski Klub Sportowy „GOKiS Kąty Wrocławskie” , ul. Zwycięstwa 23, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
24.	Uczniowski Klub Sportowy Taekwon-do Ko-Dang , ul. Śliwkowa 68, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
25.	Uczniowski Klub Sportowy Samuraj , ul. Radosna 2a, Gniechowice, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
26.	Uczniowski Klub Sportowy „Tygrysy” , ul. Różana 1, Smolec, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież
27.	Uczniowski Klub Sportowy Judo Kąty Wrocławskie , ul. 1 Maja 59, 55-080 Kąty Wrocławskie	sport, turystyka, rekreacja, hobby	dzieci i młodzież

28.	Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Smolcu , Smolec, ul. Główna 47, 55-080 Kąty Wrocławskie	kultura, sztuka, tradycja; rozwój lokalny	społeczność lokalna, kobiety
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Smolcu, Smolec , ul. Starowiejska 4a, 55-080 Kąty Wrocławskie	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gniechowicach , Gniechowice, ul. Kątecka 57, 55-080 Kąty Wrocławskie	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Małkowicach , Małkowice, ul. Szkolna 1, 55-080 Kąty Wrocławskie	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zachowicach , Zachowice, ul. Słoneczna 12, 55-080 Kąty Wrocławskie	ratownictwo, bezpieczeństwo	społeczność lokalna

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Na 2023 r. Gmina Kąty Wrocławskie zaplanowała zlecenie w trybach, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, następujących zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

- w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej: organizacja zawodów sportowych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży, w tym osób z niepełnosprawnością, propagowanie kultury fizycznej, zdrowego trybu życia, upowszechniania sportu wśród mieszkańców gminy poprzez organizację lub uczestniczenie w imprezach, zawodach i zajęciach sportowych oraz obozach sportowych;
- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego: organizacja przedsięwzięć artystycznych i historycznych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, kultywowanie pamięci o zasłużonych dla gminy, regionu i kraju wybitnych postaciach, miejscach i wydarzeniach historycznych oraz ochrona i popularyzowanie tradycji kulturowych gminy i jej mieszkańców, wydawanie niskonakładowych niekomercyjnych publikacji i periodyków, książek w formie tradycyjnej, jak również z wykorzystaniem innych niż druk technik zapisu, katalogów, albumów, druków ulotnych, nagrań fonograficznych i audiowizualnych, mających

znaczenie dla promocji kulturalnej gminy, wspieranie działań na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego, renowacja, konserwacja, inwentaryzacja i ochrona zabytków oraz innych obiektów kultury materialnej;

- w zakresie wspomagającym rozwój wspólnot i społeczności lokalnych szczególnie poprzez: wspieranie i rozwój lokalnych inicjatyw, aktywizację wszystkich grup społecznych, organizację przedsięwzięć, spotkań kulturalnych integrujących lokalne środowisko;
- w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości: doradztwo biznesowe, szkolenia oraz warsztaty z szeroko pojętej przedsiębiorczości adresowane do małych oraz średnich firm działających na terenie gminy, a także osób chcących założyć własną działalność gospodarczą na terenie gminy;
- w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym: promowanie i wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego oraz uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, rehabilitacja i aktywizacja seniorów;
- w zakresie działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością: aktywizacja i integracja ze środowiskiem lokalnym osób z niepełnosprawnością, organizacja warsztatów, zajęć dla osób z niepełnosprawnością;
- w zakresie działalności na rzecz dzieci i młodzieży: organizacja zajęć edukacyjno-integracyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy;
- w zakresie podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej: kultywowanie tradycji narodowej, edukacja historyczna w miejscach pamięci oraz w innych ważnych miejscach, gdzie kształtowała się tożsamość narodowa.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz

środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Kąty Wrocławskie czuwa Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich (ul. 1-go Maja 16, 55-080 Kąty Wrocławskie) z filią w Smolcu. Według jej danych, w 2021 r. na terenie gminy Kąty Wrocławskie stwierdzono ok. 606 przestępstw (z czego wykryto ok. 400 przestępstw) i ujawniono 230 ich sprawców.

Dane szczegółowe na temat wybranych przestępstw popełnionych w gminie w 2021 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Przestępstwa popełnione w gminie w 2021 r.

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw	wykrywalność (w %)
kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	73	93
przestępstwa gospodarcze	67	72,9
przestępstwa narkotykowe	14	100
kradzież z włamaniem	66	7,3
kradzież mienia	81	18,7
kradzież pojazdu	12	10
uszkodzenie mienia	34	21,7
wypadki drogowe	16	56
uszkodzenia ciała	7	100
rozboje	1	100
bójki i pobicia	1	100

Źródło: Komisariat Policji w Kątach Wrocławskich.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich obejmuje wsparciem osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. W 2019 r. z tego powodu z pomocy społecznej w gminie skorzystały 2 osoby, rok później – 9 osób, a w 2021 r. – 1 osoba.

Na terenie gminy Kąty Wrocławskie ochronę przeciwpożarową zapewnia jednostka ratowniczo-gaśnicza z siedzibą w Kątach Wrocławskich, podlegająca pod Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu oraz, w ramach Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: w Smolcu, Gniechowicach, Zachowicach i Małkowicach. Jednostki w Smolcu i Gniechowicach włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W ramach funkcjonujących w gminie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej służy ok. 60 strażaków ratowników.

W 2021 r. jednostki OSP z terenu gminy zostały zadysponowane do akcji 432 razy, podejmując działania zarówno na terenie gminy Kąty Wrocławskie, jak i na terenie gmin ościennych, m.in. Sobótki, Kobierzyc, Wrocławia. Spośród szeregu zdarzeń, w których udział brali członkowie OSP, dominowały zdarzenia drogowe, pożary i zagrożenia związanych z wysokim stanem wód w rzekach. W analizowanym roku jednostki brały również udział w działaniach związanych z pandemią Covid-19.

12. KWESTIA UCHODźCÓW

Nie wiadomo dokładnie, ile osób uchodźczych przebywa obecnie w Polsce w związku z kryzysem wojennym za jej wschodnią granicą, niemniej szacuje się, że w różnych okresach 2022 r. granicę kraju przekroczyło od 4 do 5 mln osób – kobiet, mężczyzn, dzieci, seniorów czy osób z niepełnosprawnościami. Sytuacja pozostawała dynamiczna – część uchodźców podążała do innych krajów, niektórzy wracali do Ukrainy, część pozostała w Polsce. W połowie 2022 r. obywatelom Ukrainy nadano ponad 1 milion numerów PESEL. Z uwagi na niemożność określenia, jak potoczy się i rozwinie kryzys wojenny za wschodnią granicą Polski niezbędne jest tworzenie polityki migracyjnej zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

W pierwszych tygodniach wojny w Ukrainie jednostki samorządowe stanęły przed obowiązkiem i potrzebą zapewnienia schronienia uchodźcom. Wśród krótkookresowych wyzwań znalazły się podstawowe, jak zapewnienie lokum i żywności, dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji i rynku pracy. Z upływem czasu pojawiały się kolejne, m.in. konieczność świadczenia pomocy psychologicznej osobom w traumie. Przewidywane są również następne wyzwania, a wśród najważniejszych wymienia się potrzebę integracji oraz zapobieganie konfliktom migranckim, w tym agresji na tle narodowościowym.

Liczba obywateli Ukrainy szukających schronienia przed konfliktem wojennym w gminie Kąty Wrocławskie nie jest możliwa do ustalenia, bowiem nie wszyscy z nich dokonali rejestracji. Uchodźcy w większości trafiali do prywatnych domów, znajdowali schronienie na własną rękę lub przy pomocy wolontariuszy i organizacji pozarządowych. Nikt nie meldował tych osób, ewentualnie pojedyncze przypadki.

Informacją, która może być pomocna w oszacowaniu liczby uchodźców, jest liczba nadanych w gminie numerów PESEL dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli

do Polski po 24 lutego 2022 r. – na dzień 28.12.2022 r. było to 2.060. Zaznaczyć jednak trzeba, że nadawanie numerów PESEL nie było objęte rejonizacją, co oznacza, iż nie wszyscy, którzy złożyli wniosek o jego nadanie, zamieszkiwali na terenie gminy Kąty Wrocławskie. Można jednak domniemywać, że większość wniosków pochodziła od uchodźców przebywających na terenie gminy.

Największa liczba osób, które w 2022 r. w jednym czasie przebywały w zorganizowanych przez gminę Kąty Wrocławskie miejscach zbiorowego zakwaterowania, wynosiła 101. Sytuacja była bardzo dynamiczna, część osób przebywała w miejscach zakwaterowania od marca do września, część przebywała kilka tygodni, inni przyjeżdżali na kilka dni. Uchodźcom zapewniono zakwaterowanie, wyżywienie, dostęp do opieki medycznej i lokalnego rynku pracy, a dzieci objęto opieką i edukacją w placówkach oświatowych. W okresie od lutego do listopada 2022 r. w gminie działał punkt wydawania pomocy humanitarnej uchodźcom, m.in. żywności, ubrań czy środków higieny osobistej (przez pierwsze miesiące w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich z filią w świetlicy w Smolcu, a następnie w Ratuszu w Kątach Wrocławskich).

W związku z pobytem uchodźców na terenie gminy, pojawiły się potrzeby związane z opieką psychologiczną dla ludzi, którzy przejawiali objawy zespołu stresu pourazowego, potrzebni byli tłumacze języka ukraińskiego i rosyjskiego. Część uchodźców wykazywała chęć podjęcia pracy oraz samodzielnego wynajęcia mieszkań, oczekując w tym zakresie pomocy logistycznej.

Gmina jest przygotowana na dalsze działania wobec uchodźców, szczególnie w kwestii związanej z ich adaptacją w środowisku lokalnym oraz zapewnieniem dzieciom edukacji w szkołach. W razie eskalacji konfliktu za wschodnią granicą kraju, w ciągu 72 godzin gmina jest w stanie uruchomić 4 obiekty zbiorowego zakwaterowania dla 80 osób.

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego 2021 wynika, że w porównaniu do spisu z 2011 r. dwukrotnie wzrosła liczba osób z obywatelstwem innego kraju mieszkających na terenie Polski, w tym czterokrotnie liczba obywateli Ukrainy. Wobec powyższego, obecnie, po wybuchu wojny za wschodnią granicą kraju, tym bardziej należy brać pod uwagę możliwość dalszego wzrostu liczby osób narodowości ukraińskiej zamierzających na dłużej lub na stałe pozostać w Polsce. Z ankiet przeprowadzanych wśród uchodźców w połowie 2022 r. wynika, że 1/3 badanych deklarowała chęć pozostania w Polsce także po zakończeniu wojny.

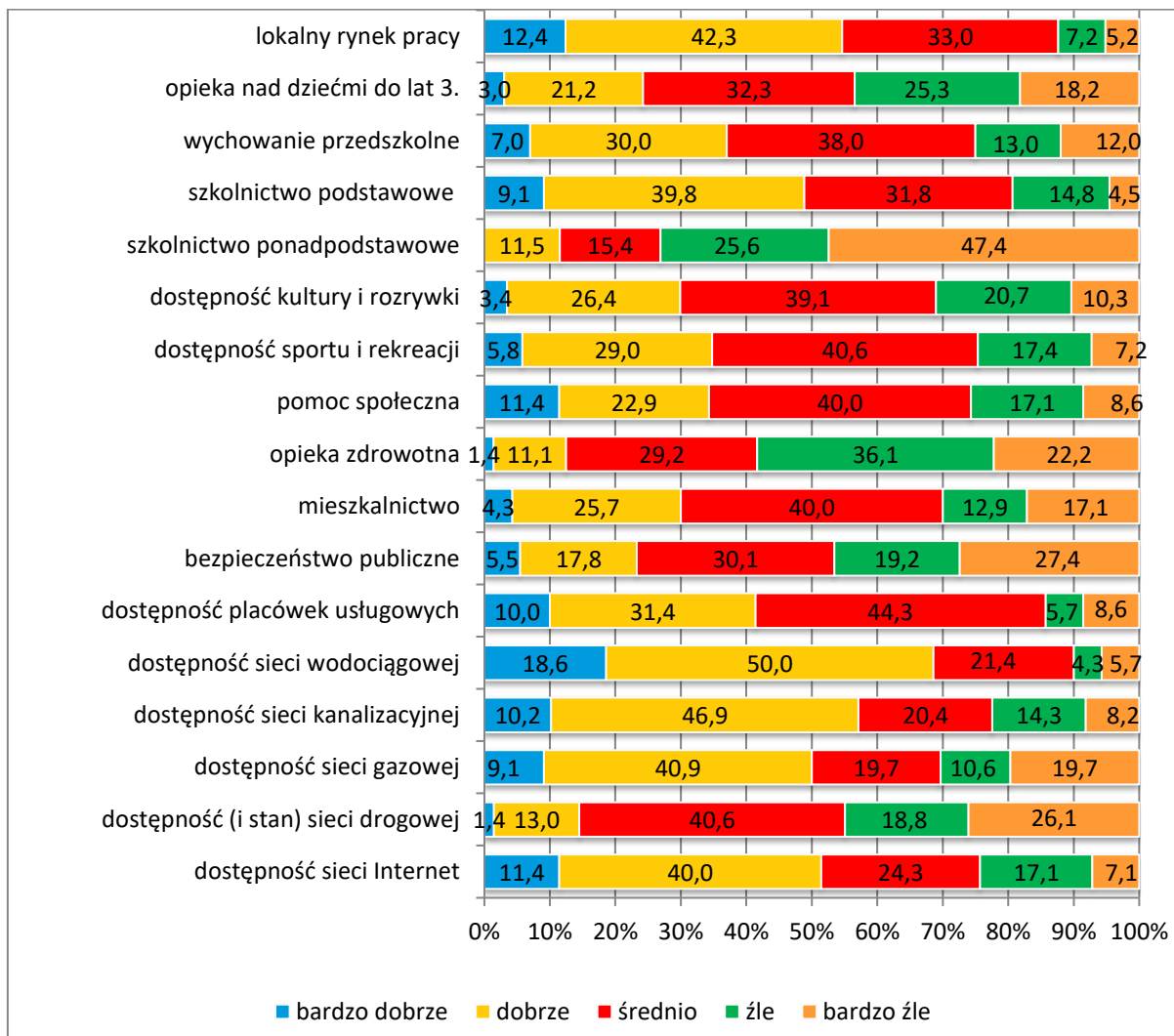
W późniejszych badaniach udział ten nieco się zmniejszył, niemniej nie można przewidzieć, jak będzie on kształtował się w przyszłości.

13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Kąty Wrocławskie posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Miasta i Gminy, Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy, Sekretarza Miasta i Gminy, Skarbnika Miasta i Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, podmiotów ekonomii społecznej i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 101 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

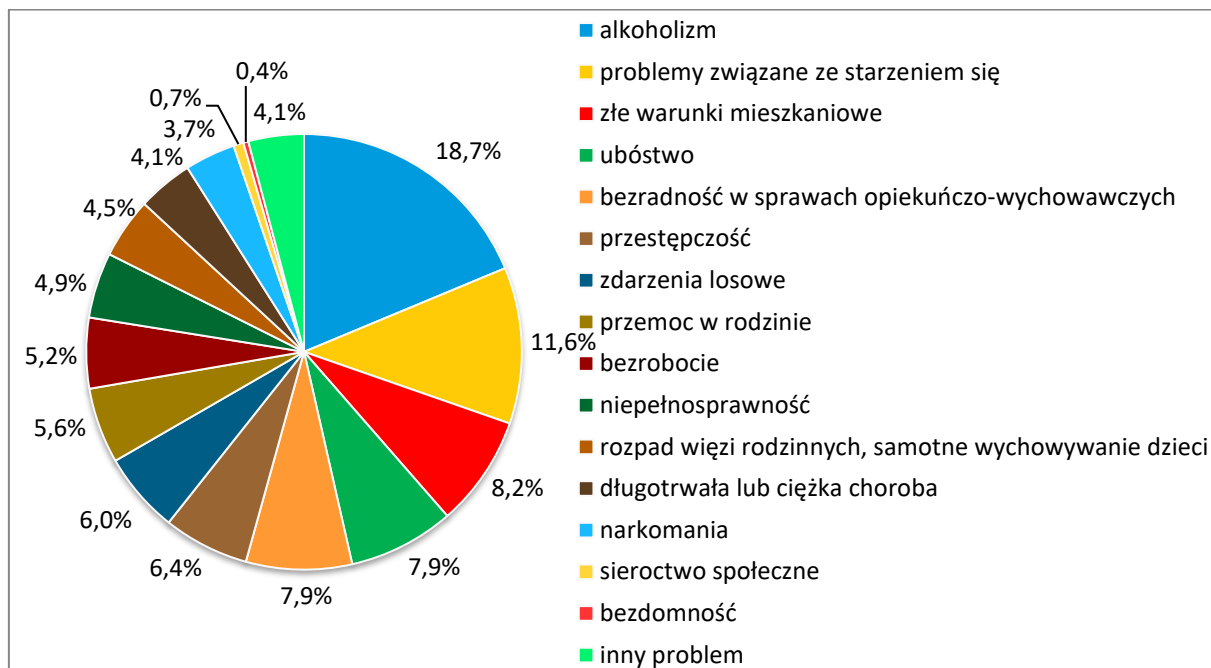
Wykres 24. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 68,6% ocen dobrych i bardzo dobrych) i kanalizacyjnej (w sumie 57,1% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz lokalny rynek pracy (łącznie 54,7% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostęp do szkolnictwa ponadpodstawowego (w sumie 73% ocen bardzo złych i złych), opieki zdrowotnej (łącznie 58,3% ocen złych i bardzo złych), poziom bezpieczeństwa publicznego (w sumie 46,6% ocen bardzo złych i złych), dostępność (i stan) sieci drogowej (łącznie 44,9% ocen bardzo złych i złych) oraz dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3. (w sumie 43,5% ocen złych i bardzo złych).

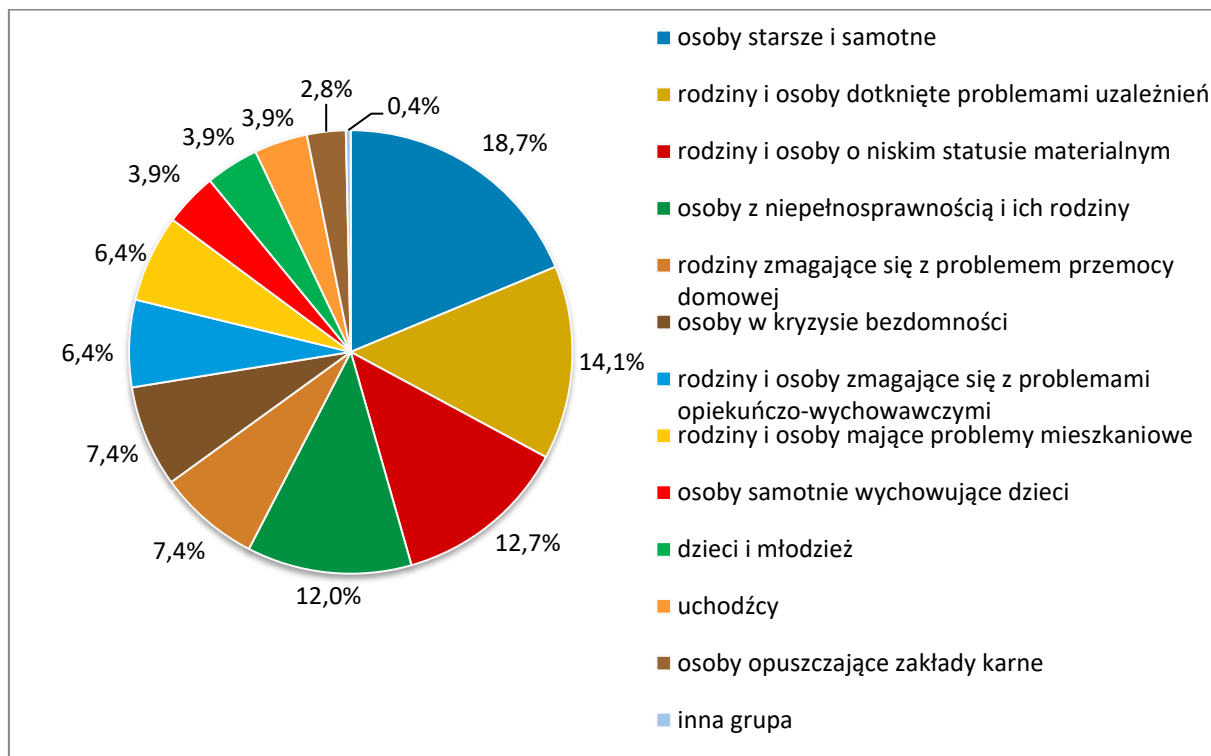
W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 25. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (18,7%) i problemy związane ze starzeniem się (11,6%), a także złe warunki mieszkaniowe (8,2%), ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego i zaniedbanie dzieci (po 7,9%).

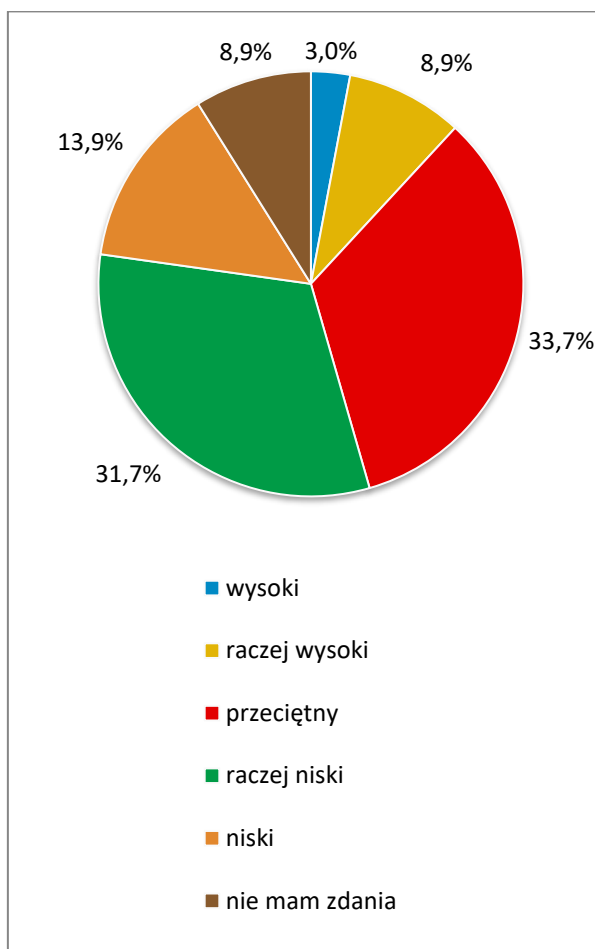
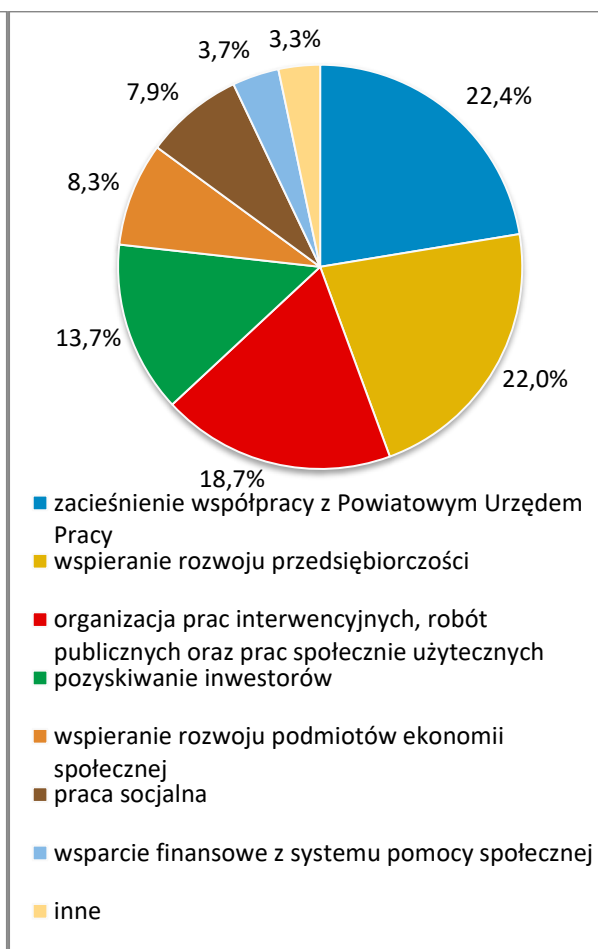
Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 26. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są osoby starsze i samotne (18,7%), rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (14,1%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (12,7%) oraz osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny (12%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 27. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?**Wykres 28. Jakie działania należałyby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?**

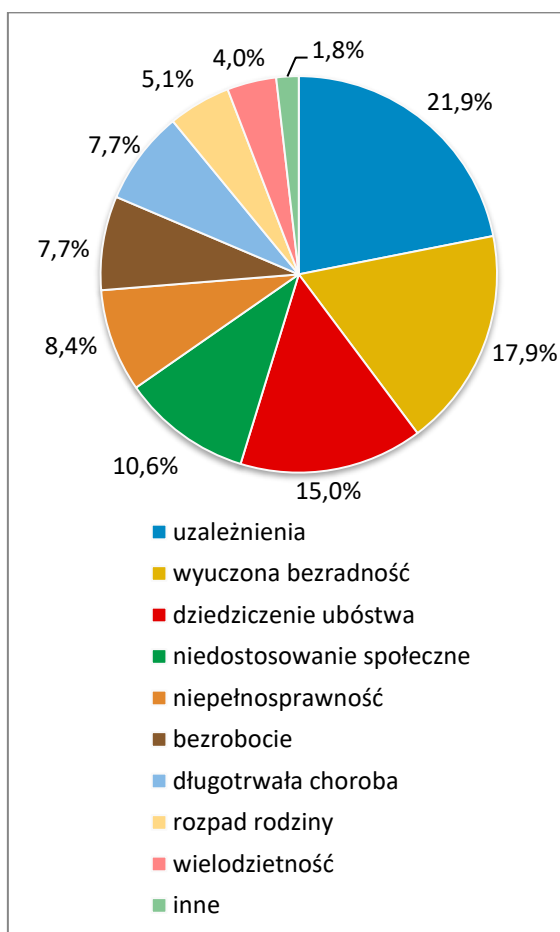
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej ankietowanych (łącznie 45,6%) stwierdziło, że poziom bezrobocia w gminie jest raczej niski lub niski. Jednocześnie zdaniem 33,7% badanych jest on przeciętny.

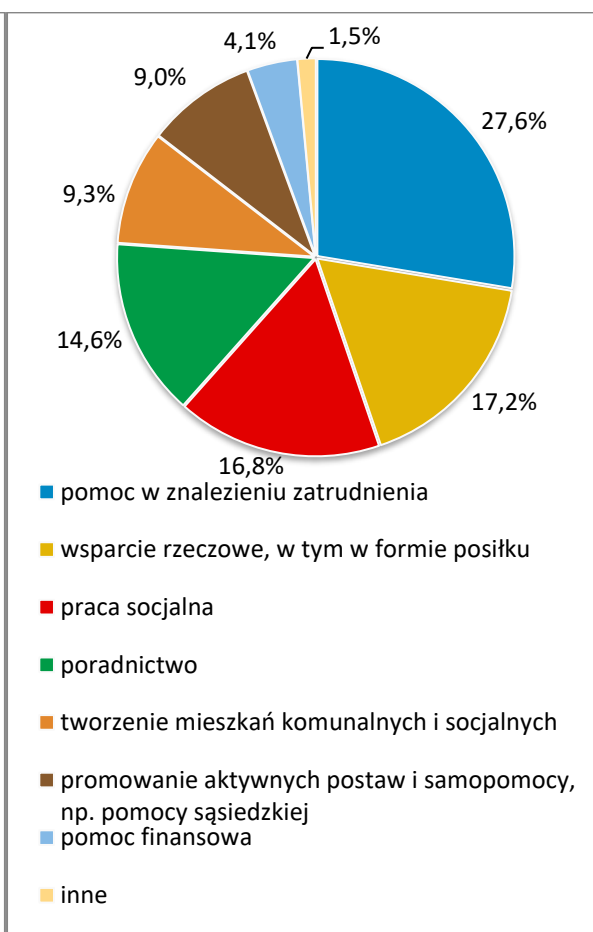
Wśród działań, jakie należałyby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 22,4%), wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (22%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (18,7%) oraz pozyskiwanie inwestorów (13,7%).

W odpowiedzi na następujące pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 29. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 30. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

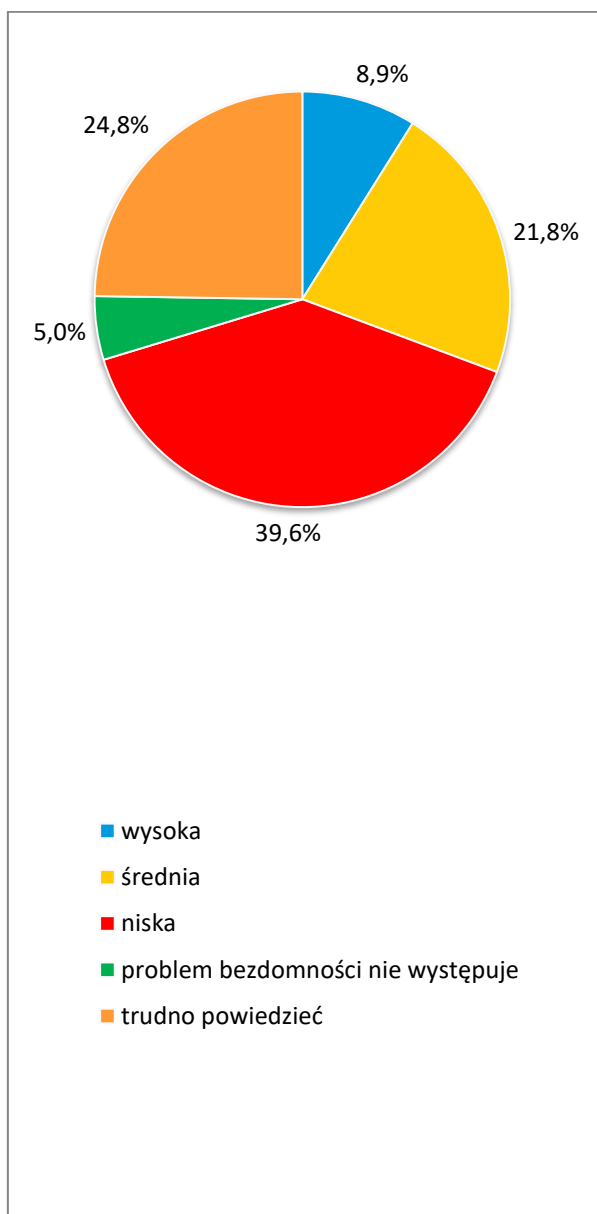
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (21,9%), wyuczoną bezradność (17,9%), dziedziczenie ubóstwa (15%) oraz niedostosowanie społeczne (10,6%).

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (27,6%). Za ważne ankietowani uznali również świadczenie wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (17,2%), prowadzenie pracy socjalnej (16,8%) oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa (14,6%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 31. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 32. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

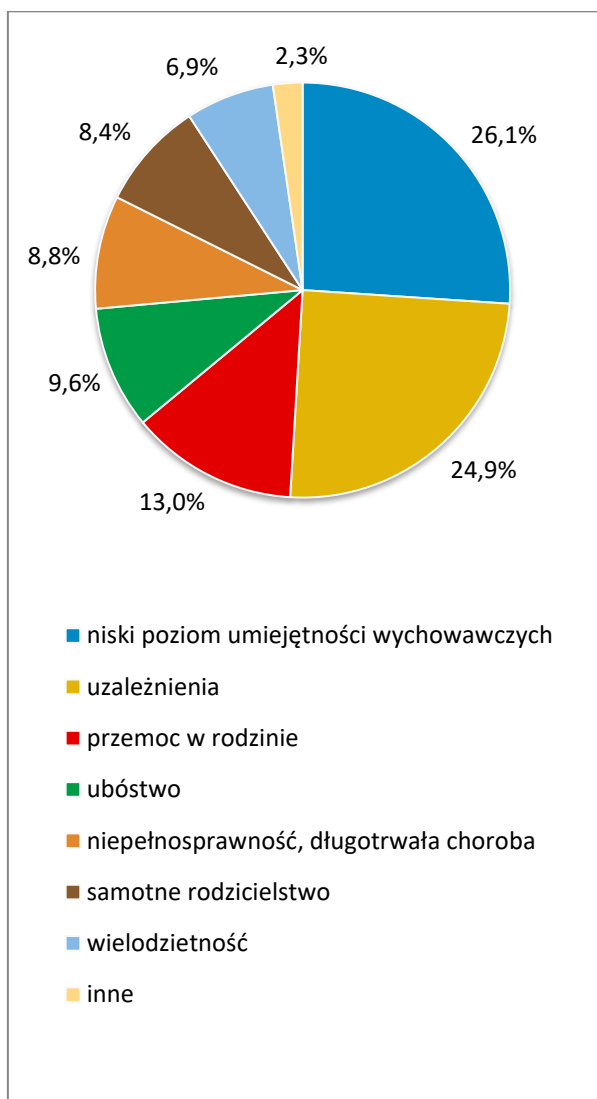
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (39,6%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest niska. Jednocześnie 24,8% ankietowanych nie miało na ten temat zdania, a 21,8% respondentów odpowiedziało, że skala bezdomności w gminie jest średnia.

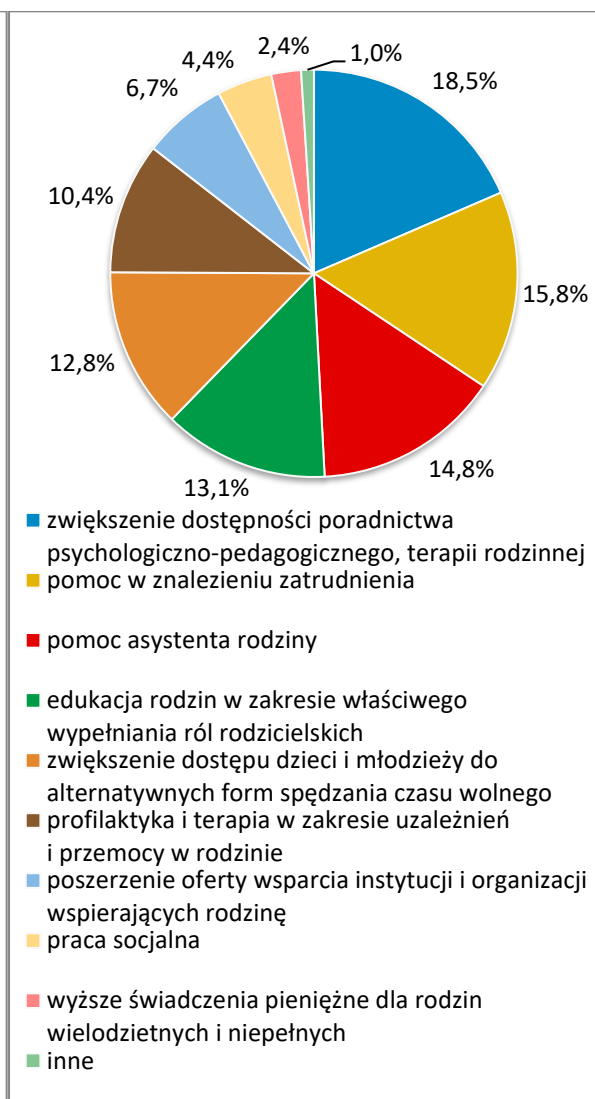
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (17,8%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (17,2%), prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (13,1%) oraz tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych (11,8%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 33. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 34. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

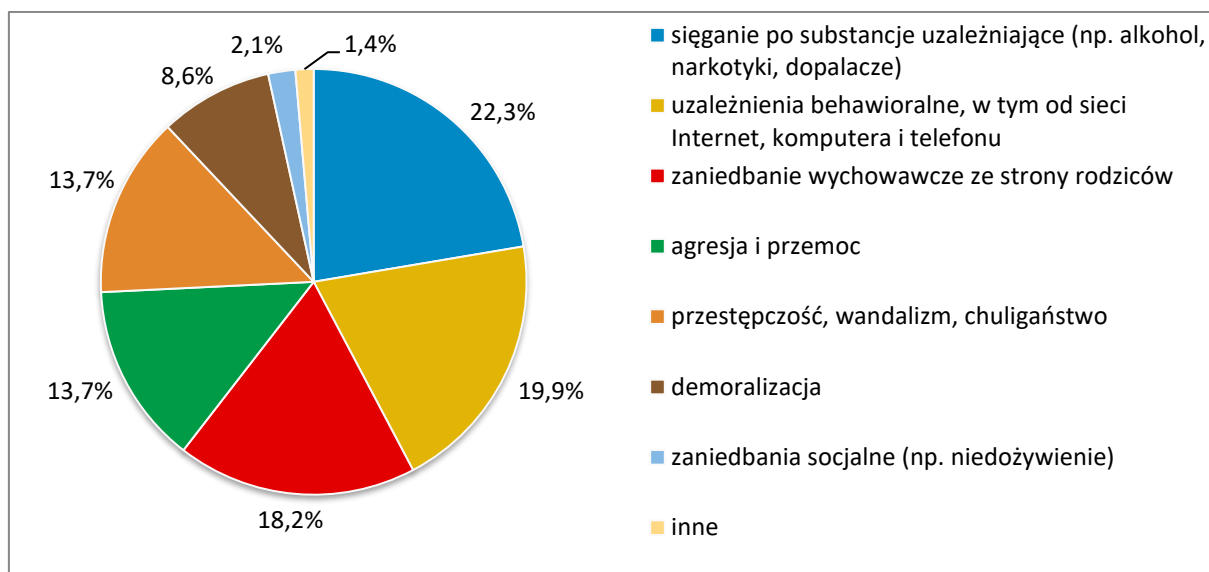
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych (26,1%) i uzależnienia (24,9%), a także przemoc w rodzinie (13%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (18,5%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (15,8%), świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (14,8%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (13,1%) oraz zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (12,8%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

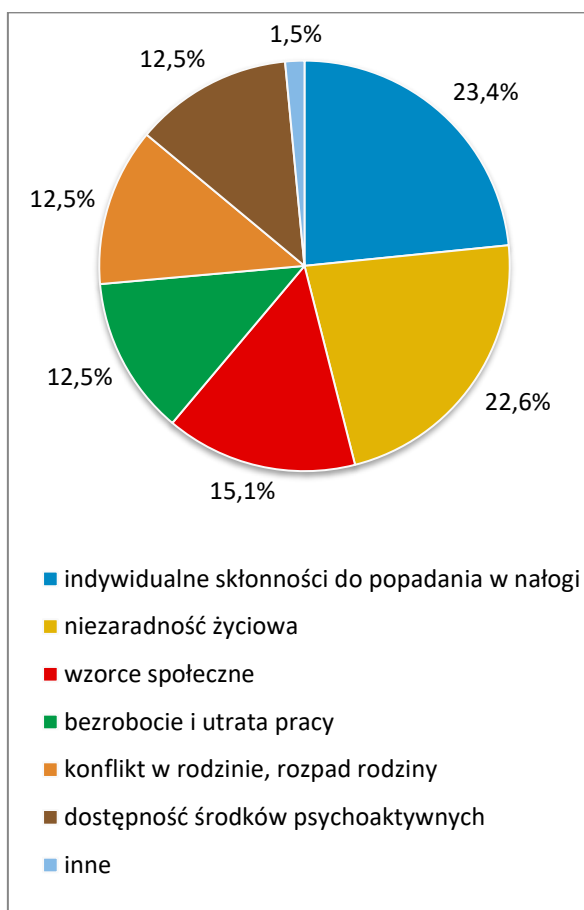

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

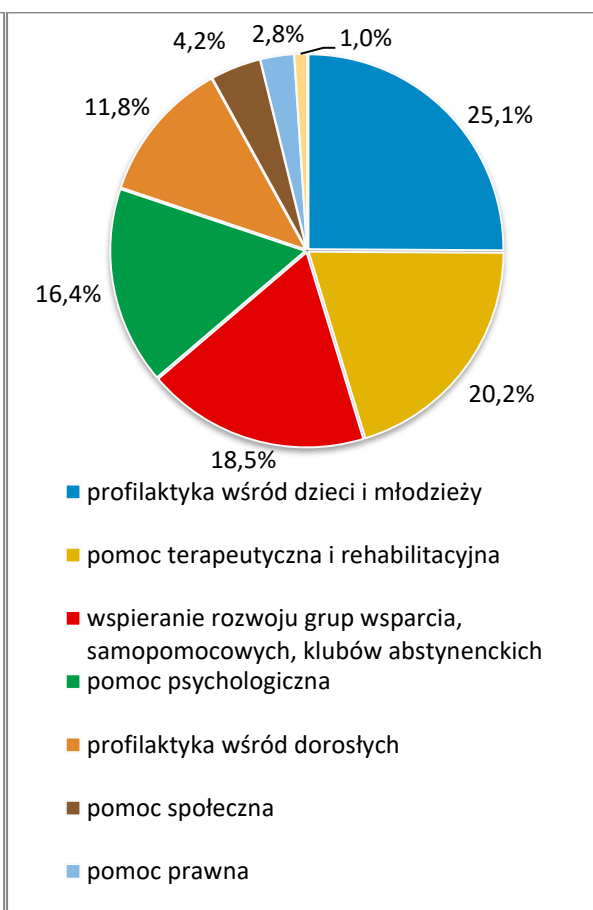
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (22,3%), uzależnienia behawioralne, w tym od sieci Internet, komputera i telefonu (19,9%) oraz zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców (18,2%).

W następujących pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 36. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

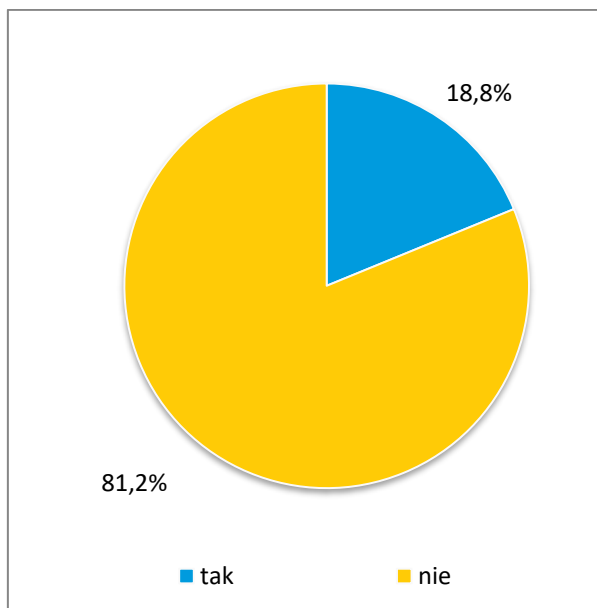
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli indywidualne skłonności do popadania w nałogi (23,4%), niezaradność życiową (22,6%) i wzorce społeczne (15,1%).

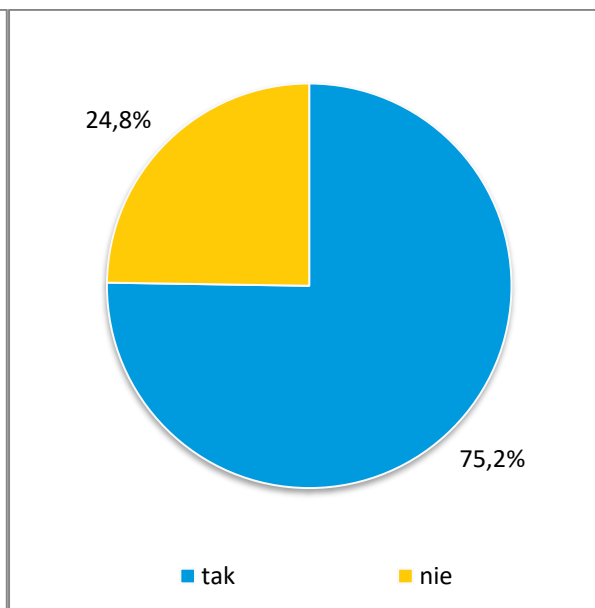
Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (25,1%), zapewnieniu dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej (20,2%), wspieraniu rozwoju grup samopomocowych (np. AA i Al-Anon) i klubów abstynenckich (18,5%) oraz zapewnieniu dostępu do wsparcia psychologicznego (16,4%).

Następnie zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 38. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?

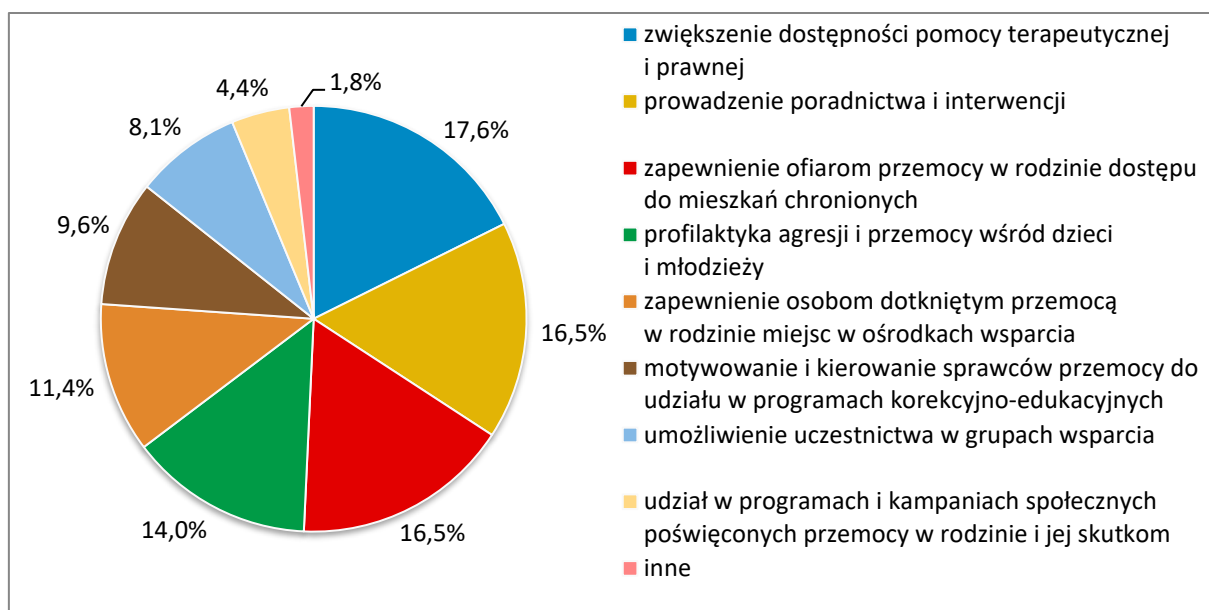
Wykres 39. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (81,2%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 75,2% ankietowanych odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

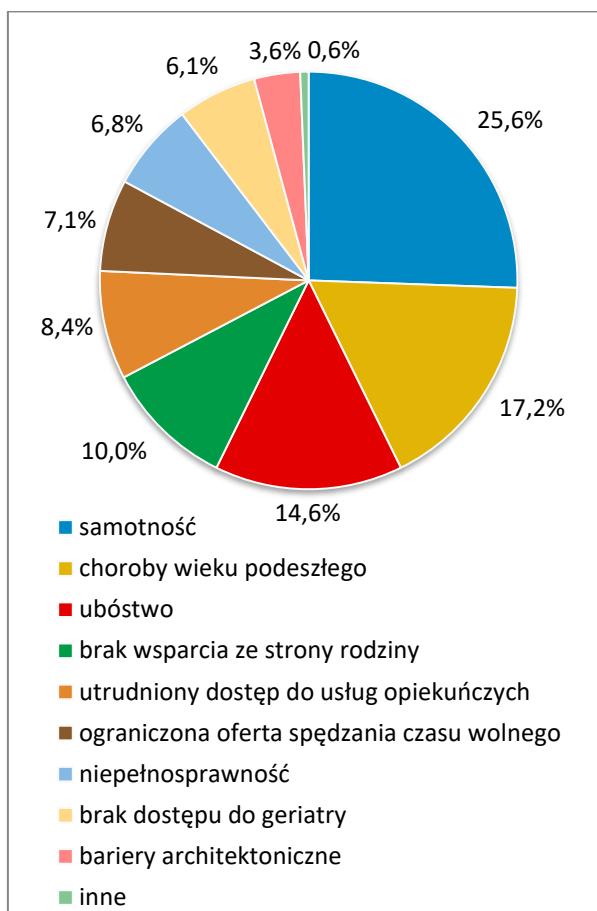
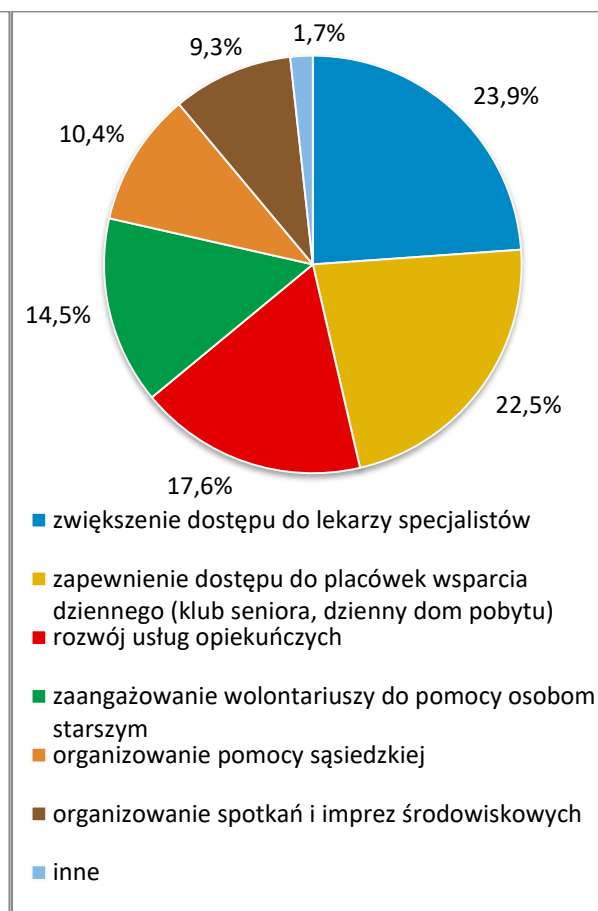
Wykres 40. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (17,6%), prowadzić poradnictwo i interwencję oraz zapewnić ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do mieszkań chronionych (po 16,5%), a także prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (14%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

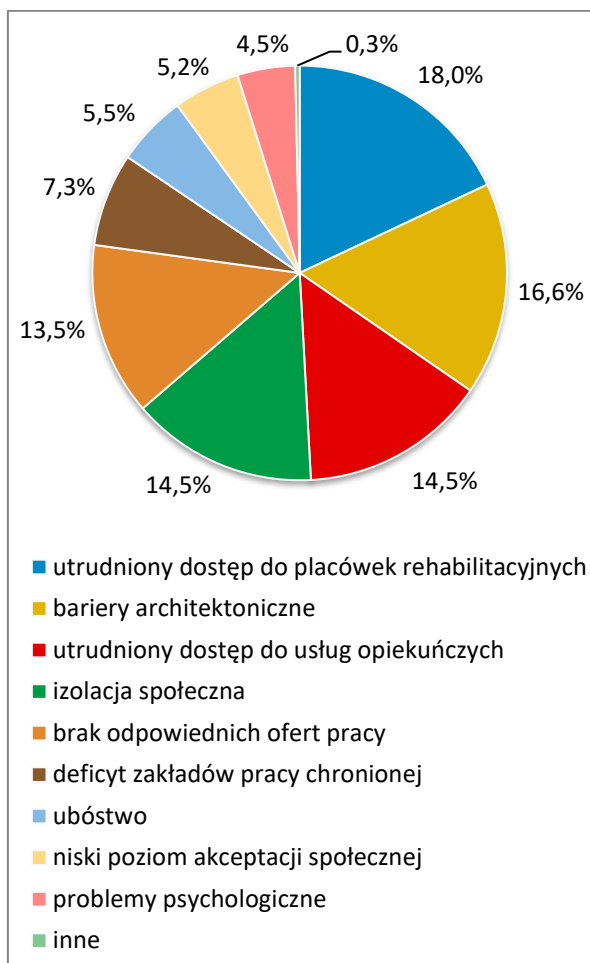
Wykres 41. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy**Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (25,6%), choroby wieku podeszłego (17,2%), ubóstwo (14,6%) i brak wsparcia ze strony rodziny (10%).

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (23,9%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 22,5%), rozwój usług opiekuńczych (17,6%) oraz zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (14,5%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 43. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy**Wykres 44. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?**

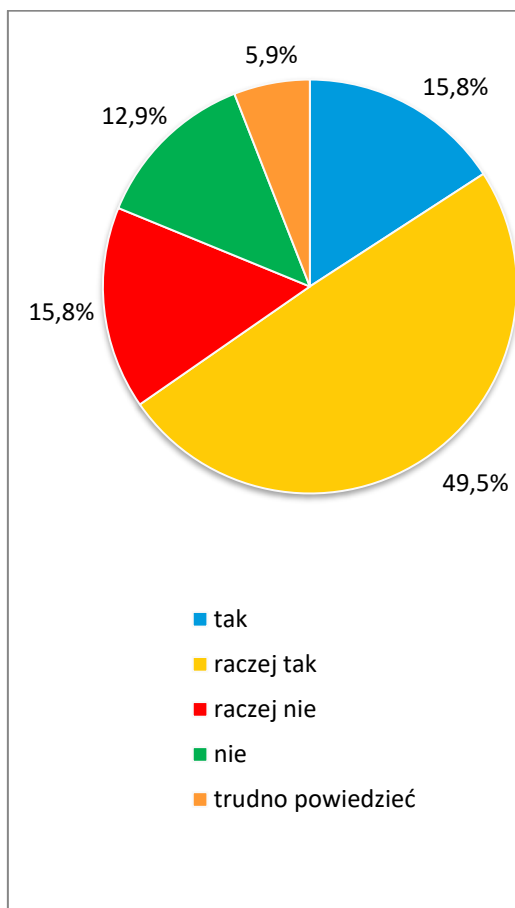
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (18%), bariery architektoniczne (16,6%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych oraz izolacja społeczna (po 14,5%).

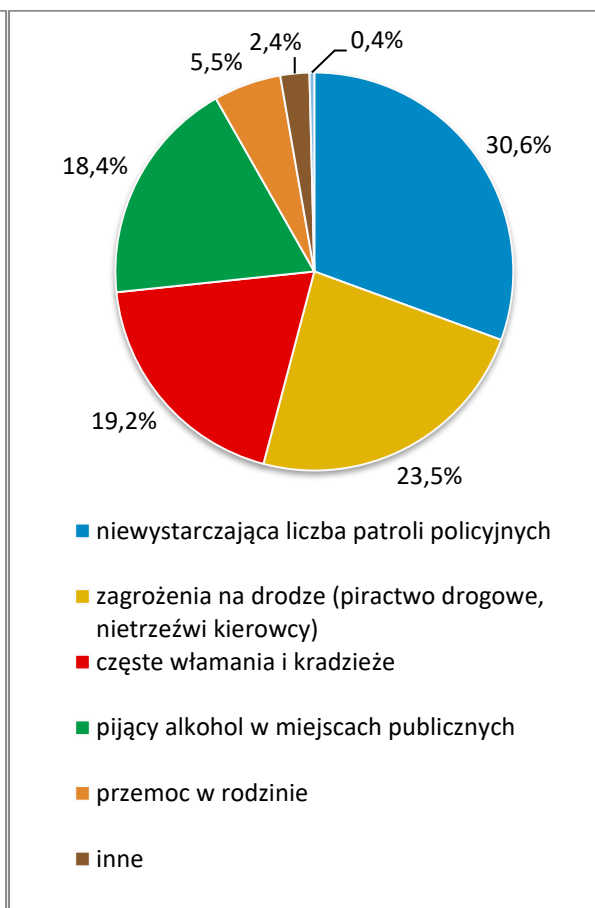
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na likwidowaniu barier architektonicznych (19,4%), zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (18,3%) oraz tworzeniu stanowisk pracy (17,6%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 45. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 46. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

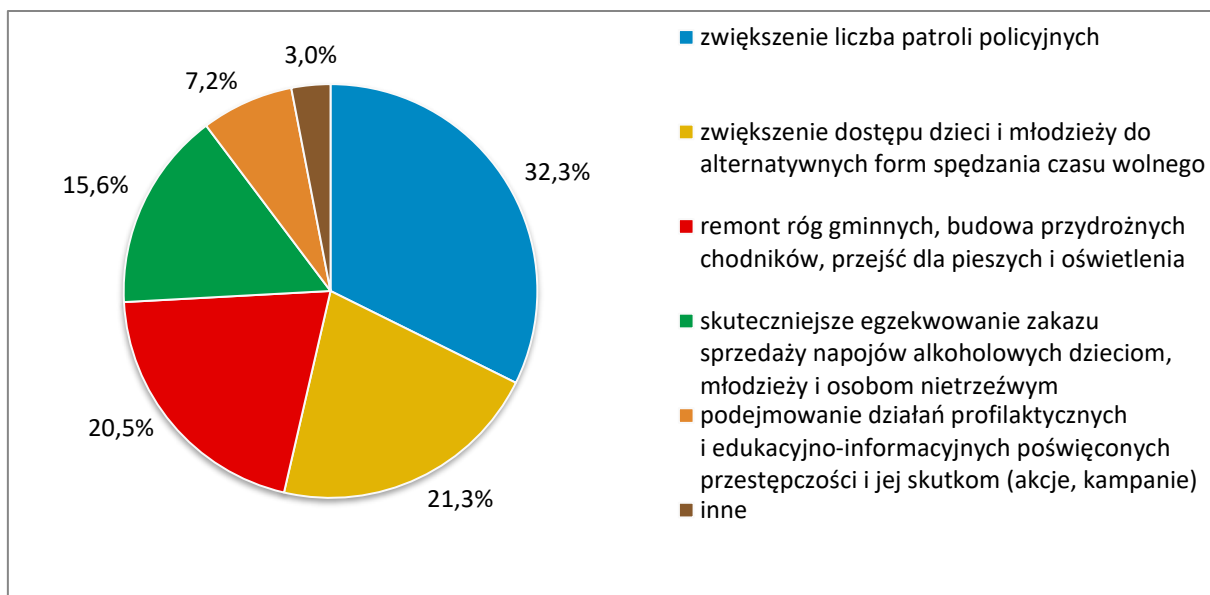

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 65,3%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennego zdania było jednak 28,7% badanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (30,6%), zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 23,5%), częste włamania i kradzieże (19,2%) oraz osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (18,4%).

Wykres 47. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłoby takie działania, jak: zwiększenie liczby patroli policyjnych (32,3%), poszerzenie oferty alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (21,3%), remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (20,5%) oraz skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (15,6%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Tabela 22. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobre położenie gminy, przy autostradzie A4 i w sąsiedztwie Wrocławia ▪ wysoki potencjał gospodarczy; duża liczba zakładów pracy ▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy; posiadanie terenów pod inwestycje ▪ upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ informowanie osób w kryzysie bezdomności o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy, zapewnianie im wsparcia, w tym w postaci schronienia ▪ dobre warunki do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ udzielanie przez GOPS wsparcia finansowego i rzeczowego ▪ zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta ▪ dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna i sieć placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, w tym Gminnej Biblioteki Publicznej ▪ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego, Zespołu Interdyscyplinarnego, grupy AA ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ funkcjonowanie na terenie gminy Komisariatu Policji ▪ organizowanie usług opiekuńczych ▪ funkcjonowanie Gminnej Rady Seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbyt mała promocja gminy ▪ niewystarczająco rozwinięta komunikacja wewnątrzgminna ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych ▪ niewystarczająca, w stosunku do rosnących potrzeb infrastruktura oświatowa, opieki nad dziećmi do lat 3. i służąca spędzaniu czasu wolnego ▪ nieodpowiedni dostęp do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy ▪ niewystarczające działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjno-szkoleniowe w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ ograniczona skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ utrudniony dostęp do opieki geriatrycznej ▪ istnienie barier utrudniających osobom z niepełnosprawnością codzienne życie, w tym architektonicznych ▪ niewielki stopień absorpcji środków finansowych z funduszy unijnych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej ▪ niewystarczający potencjał działającego w obszarze polityki społecznej sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie, głównie w obszarze wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnością ▪ niski poziom współpracy z podmiotami ekonomii społecznej działającymi w obszarze polityki społecznej niski poziom aktywności społeczności lokalnej ▪ niewystarczająca dostępność opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej ▪ brak wolontariatu w gminie

- działalność w gminie instytucji wsparcia organizacji pozarządowych dla osób starszych i z niepełnosprawnością
- istnienie w gminie bazy rehabilitacyjnej
- zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie
- dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u
- odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej
- pozyskiwanie środków finansowych z programów rządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej
- podejmowanie współpracy z przedstawicielami kościoła
- promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ duży potencjał inwestorów w regionie ▪ możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ rozwój budownictwa społecznego ▪ rozwój oferty warsztatowej w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich ▪ aktywna promocja gminy i jej walorów, w tym turystycznych ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ ogólnopolskie programy wsparcia rodziny np. „Rodzina 500+”, „Dobry Start”, Karta Dużej Rodziny ▪ rozwój oferty spędzania czasu wolnego i infrastruktury temu służącej ▪ zwiększenie dostępu do wsparcia specjalistów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ rozwój usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokie koszty pracodawców ▪ zjawisko dziedziczenia bezrobocia ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków, np. Wrocławia ▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych ▪ bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców ▪ osłabienie więzi rodzinnych ▪ duża dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ sprzedaż alkoholu nieletnim ▪ rosnące zagrożenie uzależnieniami, w tym behawioralnymi ▪ zwiększająca się liczba rodzin wymagających, z powodu przemocy, interwencji i podjęcia działań interdyscyplinarnych oraz sprawców przemocy wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych

- dobra dostępność domów pomocy społecznej promowanie aktywnego starzenia się
 - dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością
 - wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnością
 - możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
 - rozwój sektora ekonomii społecznej i solidarnej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy
 - dalsze pobudzanie aktywności społecznej
 - uruchomienie wolontariatu
- rosnące zagrożenie przemocą i koniecznością odbierania w jej następstwie dzieci
 - zwiększający się udział osób starszych w populacji gminy
 - niezadawalający poziom życia seniorów
 - niski poziom aktywności osób starszych
 - ograniczone możliwości uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny
 - słabnące zainteresowanie ze strony ludzi młodych problemami starszego pokolenia
 - niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej; zbyt duże obciążenie zadaniami samorządu gminy
 - niestabilność przepisów prawa
 - wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej
 - bierna i roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Kąty Wrocławskie, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- zagrożenie problemami uzależnień i przemocy domowej, które powodują m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej i prawnej (m.in. poprzez rozszerzenie oferty punktu konsultacyjnego) oraz wspierania ruchu samopomocowego,
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej, oraz kontynuowanie działań prozdrowotnych;
- dbałość o bezpieczeństwo i porządek publiczny, m.in. poprzez zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych

przestępczości oraz dalsze monitorowanie i częstsze patrolowanie miejsc publicznych;

- wzrost liczby osób starszych w populacji gminy, co wymaga m.in. zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych (w tym uruchomienia usług specjalistycznych), rehabilitacyjnych i medycznych, a także rozwijania oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i z niepełnosprawnością, w tym rozszerzenia wachlarza środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych, dalszego likwidowania barier architektonicznych oraz udzielania wsparcia osobom z niepełnosprawnością w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia;
- rosnącą liczbę dzieci i młodzieży i utrzymującą się liczbę rodzin dysfunkcyjnych, co wymaga m.in. dalszego zwiększania dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 i placówek oświatowych, kontynuowania edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, poszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta rodziny, a także zwiększania dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym uatrakcyjnienia oferty placówek wsparcia dziennego;
- zwiększenie dostępności pomocy i rozwijanie narzędzi wsparcia osób ubogich i pozostających bez pracy, m.in. zachęcanie do aktywnych postaw (poprzez pracę socjalną i poradnictwo), udzielania pomocy w znalezieniu zatrudnienia, propagowanie przedsiębiorczości oraz zwiększenia w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie lokali socjalnych i wspomaganych;
- promowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej oraz profesjonalizację lokalnego systemu pomocy społecznej poprzez m.in. wspieranie i rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej działającego w gminie w obszarze polityki społecznej oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego podmiotami, a także stałe doskonalenie i poszerzenie służb społecznych i rozwijanie infrastruktury socjalnej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2023-2030. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów

społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:** udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie oraz działań prozdrowotnych, a także zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej;
2. **Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, oraz podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości;
3. **Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;
4. **Poprawa kondycji rodzin oraz tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego wspieranie rodzin i osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej;
5. **Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmocnienie lokalnych służb społecznych:** rozwijanie i wspieranie sektora ekonomii społecznej i solidarnej oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego podmiotami oraz doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

IV. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Kąty Wrocławskie w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 jest:

stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia i rozwoju, skuteczne przywracanie rodzinom zdolności do wypełniania ich funkcji, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz integrowanie społeczności lokalnej

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
2. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozszerzenie oferty działającego w gminie Punktu Konsultacyjnego, oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
4. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. W razie potrzeby tworzenie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie miejsc lub zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.
7. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii, przemocy w rodzinie i uzależnieniami behawioralnymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Wspieranie działań służących zwiększeniu dostępu mieszkańcom gminy do świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń specjalistycznych i opieki geriatrycznej.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych, szczepień.
6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych w Kątach Wrocławskich, Zespół Interdyscyplinarny w Kątach Wrocławskich, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne.

Partnerzy w realizacji:

Gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.

Cel strategiczny 2.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
2. Podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, m.in. opracowywanie i realizowanie programów w placówkach oświatowych i włączanie w ich realizację policjantów.
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych i w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.
4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, instalowanie progów zwalniających.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne.

Partnerzy w realizacji:

Gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cele operacyjne

1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Informowanie osób starszych i z niepełnosprawnością o dostępnych formach pomocy, podejmowanych na ich rzecz działaniach oraz przysługujących im prawach.
2. Udzielanie osobom starszym i z niepełnosprawnością wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
3. Rozwijanie usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
5. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i z niepełnosprawnością.
6. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnością, np. „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami”.
7. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i z niepełnosprawnością – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z działającymi w gminie powiatowymi ośrodkami wsparcia, a także z organizacjami pozarządowymi.
8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i z niepełnosprawnością oraz wykorzystujących ich potencjał.

9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i podmiotami ekonomii społecznej działającymi na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, m.in. z podmiotami leczniczymi, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
11. Rozwój wolontariatu na rzecz wspierania osób starszych i niepełnosprawnych w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, podmioty lecznicze, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, zakłady pracy chronionej, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej, w tym zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Efektywniejszy udział seniorów i osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnością w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Poprawa kondycji rodzin oraz tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.
3. Wspieranie rodzin i osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.
2. Zwiększenie, w razie konieczności, liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających pogodzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Zwiększenie w gminie dostępu do opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin.
8. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku.
9. Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.

10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.
11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
2. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
3. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.
4. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, m.in. z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.
5. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
6. Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców gminy samozatrudnienia oraz udzielanie informacji na temat możliwości pozyskania środków finansowych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej.

7. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udział w realizacji programów aktywizacji i integracji osób bezrobotnych.
8. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia (podejmowanie współpracy w tym zakresie z ośrodkami wsparcia zapewniającymi schronienie).
9. Podejmowanie działań na rzecz uchodźców, m.in. zapewnienie schronienia, udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego i psychologicznego, udzielenie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, organizowanie bezpłatnych kursów językowych.
10. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie lokali socjalnych i wspomaganych.
11. Promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, dalsze pozyskiwanie nowych inwestorów, rozwijanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych, wspieranie i promowanie przedsiębiorczości w tym małej i średniej.
12. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
13. Promowanie walorów turystycznych i wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. na bazie Parku Krajobrazowego Dolina Bystrzycy, rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystyki.
14. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

15. Podejmowanie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i w kryzysie bezdomności, a także z Kościołem.

Czas realizacji:

Lata 2023-2030.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kątach Wrocławskich, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych w Kątach Wrocławskich, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kątach Wrocławskich, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrocławiu, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska poza gminą, podmioty lecznicze, specjaliści, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej udzielające pomocy rodzinom i dzieciom, zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i w kryzysie bezdomności, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, lepszy dostęp do opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3., podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, zwiększenie dostępności kultury, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających, usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, dalszy wzrost aktywności gospodarczej w gminie, większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy.

Cel strategiczny 5.:

Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie lokalnych służb społecznych.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie i wspieranie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego podmiotami.
2. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem ekonomii społecznej i solidarnej oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych, np. spółdzielni socjalnej, klubu lub centrum integracji społecznej, ewentualnie podejmowanie współpracy z ww. jednostkami.
3. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
4. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy, tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.
5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
6. Propagowanie idei wolontariatu, pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie centrum wolontariatu.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Systematyczne podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach.
2. W razie potrzeby rozwijanie wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz opiekunek środowiskowych.
3. W razie potrzeby rozszerzenie sieci i oferty infrastruktury socjalnej w gminie.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.

5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej GOPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Rada Miejska w Kątach Wrocławskich, Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, instytucje rządowe, podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, podmioty ekonomii społecznej, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym, większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług.

V. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny.
- Program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miejską i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

VI. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kąty Wrocławskie na lata 2023-2030 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 23. Ramy finansowe strategii w latach 2023-2030 (w zł)

2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.
12.700.000	14.200.000	16.600.000	19.100.000
2027 r.	2028 r.	2029 r.	2030 r.
21.800.000	24.900.000	27.600.000	30.000.000

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2019-2021.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz Miasta i Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za 2021 r. oraz prognozowaną tendencję do ostatniego roku realizacji dokumentu, tj. 2030 r.). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 24. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2021 r.	tendencja do 2030 r.
cel strategiczny 1		
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	12, 13, 0	→
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	26	↑
liczba grup samopomocowych	1	→
liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	242	→
liczba osób objętych wsparciem w ramach mieszkania chronionego	0	↑
liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia	5	→
liczba osób umieszczonych w ośrodkach interwencji kryzysowej	0	→
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	7	↑
liczba przedsięwzięć gminy w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	4	↑
liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	89.542	↑

liczba porad udzielonych w gminie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	109.068	↑
liczba realizowanych programów zdrowotnych	2	↑
cel strategiczny 2		
liczba stwierdzonych przestępstw	606	→
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	43	↑
liczba inwestycji służących poprawie bezpieczeństwa na drodze	17	↑
cel strategiczny 3		
odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	16,8	↑
liczba seniorów objętych pomocą społeczną	68	↑
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	99	→
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	33	↑
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (0)	→
liczba osób objętych wsparciem w ramach powiatowego klubu seniora	30	→
liczba osób objętych wsparciem w ramach powiatowego środowiskowego domu samopomocy	30	→
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	41	→
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	0	↑
cel strategiczny 4		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	13	↑
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (5)	↑
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	0	↑
liczba dzieci do lat 3. objętych opieką	344	↑
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	1.295	↑
liczba realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka	2	↑
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	89, 50, 9	→
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	66, 550, 45	→
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	34 (5)	→
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	31	→
liczba osób bezrobotnych w gminie	55	↓
liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	4	→
liczba uchodźców objętych wsparciem	0	→
liczba mieszkań komunalnych i lokali socjalnych (oraz wspomaganych)	273 i 16 (0)	↑
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	4.386	↑

cel strategiczny 5		
liczba podmiotów ekonomii społecznej w formie przedsiębiorstw społecznych i jednostki reintegracyjnych	1	↑
liczba organizacji pozarządowych	31	→
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	39	→
liczba pracowników GOPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	22 (7)	→
liczba pracowników GOPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	20	→

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW**Tabele:**

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2019-2021	23
Tabela 2. Kadra GOPS-u w 2021 r.....	31
Tabela 3. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2019-2021.....	31
Tabela 4. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2019-2021	32
Tabela 5. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny oraz dzieci z gminy w pieczy zastępczej w latach 2019-2021.....	34
Tabela 6. Świadczenia wychowawcze przyznane w gminie w latach 2019-2021	35
Tabela 7. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2019-2021.....	35
Tabela 8. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2019-2021	36
Tabela 9. Świadczenia „Dobry Start” przyznane w gminie w latach 2019-2021 .	37
Tabela 10. Karty Dużej Rodziny przyznane w gminie w latach 2019-2021.....	37
Tabela 11. Instytucje wsparcia w gminie.....	38
Tabela 12. Podmioty udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	40
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.....	43
Tabela 13. Podmioty lecznicze i apteki w gminie.....	48
Tabela 14. Podmioty lecznicze funkcjonujących poza gminą, realizujące dla mieszkańców gminy specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską	51
Tabela 15. Formy świadczeń dla osób z niepełnosprawnością udzielonych w gminie w latach 2019-2021	55
Tabela 16. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	60
Tabela 17. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie.....	62
Tabela 18. Placówki kulturalne w gminie	65
Tabela 19. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	65

Tabela 20. Podmioty ekonomii społecznej w gminie	68
Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.	70
Tabela 21. Przepięstwa popełnione w gminie w 2021 r.....	72
Tabela 22. Analiza SWOT.....	91
Tabela 23. Ramy finansowe strategii w latach 2023-2030 (w zł)	112
Tabela 24. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	113

Wykresy:

Wykres 1. Osoby w gminie, którym w latach 2019-2021 udzielono pomocy i wsparcia	19
Wykres 2. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie.....	19
Wykres 3. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie pieniężne.....	20
Wykres 4. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2019-2021 przyznano świadczenie niepieniężne.....	20
Wykres 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2021 (liczba osób w rodzinach)	21
Wykres 6. Mieszkania w gminie w latach 2019-2020	22
Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2019-2021	22
Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	26
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2019-2021	27
Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2021 r.....	27
Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2019-2020* .	28
Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2019-2021	28
Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie wrocławskim, w województwie dolnośląskim i w kraju w latach 2019-2021 (w %).....	29
Wykresy 14-15. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2019-2021	44
Wykresy 16-17. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2019-2021.....	44
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2021 r. .	52
Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2021 r.....	52

Wykres 20. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2021 r.....	53
Wykres 21. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON we Wrocławiu do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2019-2021 .	54
Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2019-2021.....	58
Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2019-2021	59
Wykres 24. Warunki życia w gminie	76
Wykres 25. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	77
Wykres 26. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	78
Wykres 27. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	79
Wykres 28. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?.....	79
Wykres 29. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?.....	80
Wykres 30. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?.....	80
Wykres 31. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	81
Wykres 32. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	81
Wykres 33. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	82
Wykres 34. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	82
Wykres 35. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	83
Wykres 36. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	84
Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	84
Wykres 38. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?	85
Wykres 39. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	85
Wykres 40. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	86
Wykres 41. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy	87

Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	87
Wykres 43. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnością z gminy.....	88
Wykres 44. Jakie działania umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnością pełniejszy udział w życiu społecznym?	88
Wykres 45. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?.....	89
Wykres 46. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	89
Wykres 47. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	90

UZASADNIENIE

Ustawodawca powierzył Radzie Miejskiej kompetencje do stanowienia w drodze uchwały strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zgodnie z art.17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej do zadań własnych gminy, o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia opracowana przez gminę zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.